

Москва щызэнэкъокъугъэх

Ныдэльфыбзэм, урысыбзэри ахэтэу, якӀэлэегъаджэхэм я Всероссийскэ мастер-классэу Москва щыкӀуагъэм Адыгеим икӀыгъэу кӀэлэегъаджитӀу хэлэжъагъ ыкӀи лъэныкъо зэфэшъафхэмкӀэ теклоныгъэр къыдахыгъ.

Ащ фэдэу Тэхьутэмькъое районымкӀэ Инэм дэт гурыт еджаплӀэу N 25-м икӀэлэегъаджэу Хьатх Сулет «КӀэлэегъаджэхэм якӀэлэегъадж» зыфилорэ лъэныкъомкӀэ анахь дэ-гъоу къыхагъэщыгъ. Адыгэ республикэ гимназием адыгабзэмкӀэ икӀэлэегъаджэу ТемзэкӀо Маринэ «Ӏэлэлэсэнэгъэшхоу хэлым пae» зыфилорэмыкӀэ ате-кӀуагъ. Ахэм УФ-м гъэсэн-гъэмрэ шӀэныгъэмрӀэ и Министерствэ гъэсэнэгъэмкӀэ лъэпкӀ Иофыгъохэм адэлэжъэрэ и Институт и Диплом ыкӀи Къэралыгъо Думэм лъэпкӀ ИофхэмкӀэ и Комитет ирээ-

ныгъэ Тхылъ къафагъэшъо-шагъ.

Москва къызыкӀыжхэм ТемзэкӀо Маринэ гушыӀэгъу ты-фэхъугъ.

— Ныдэльфыбзэхэм якӀэлэ-егъаджэхэм я Всероссийскэ зэнэкъокъу нэбгырэ 300 хэлэ-жъагъ. Ахэм ащыщэу 21-рэ къыхахи, Москва рагъэблэ-гъагъ. Ахэр субъект 16-мэ къа-рыкӀыгъагъэх. Тэри тинасып къыхыгъ тыкыхахынэу ыкӀи ащ фэдэ Иофхьабзэм тыхэ-лэжъэнэу.

Всероссийскэ мастер-клас-сыр мѣфи 3-рэ кӀуагъэ. Апэрэ мафэм кӀэлэегъаджэхэм лъэ-

тегъэуцо ялагъ. Ахэм яеджа-плӀэ, ялӀэпкӀ, яреспубликэ, ялӀэпкӀ шъуашэ яхылапӀэгъу къалотагъ, къагъэлӀэгъуагъ.

ЯтӀонэрэ мафэм кӀэлэегъа-джэхэм урокхэр къатыгъэх. Ар анахь Иофхьабзэ шъхьалӀэу шы-тыгъ. ЕгъэджӀэ амалыкӀэхэр агъэфедэхэзэ урокхэр зэрэ-зэхӀэхэрэм а мафэр фэгъэ-хыгъагъ. Ащ кӀэлэегъаджэхэм яӀэлэлэсэнэгъэ къыцагъэлӀэ-гъуагъ. Сэ адыгабзэмкӀэ урокэу цӀэлапкӀэхэр зыщызгъашӀэрэр къэзгъэлӀэгъуагъ. Ащ щызгъэ-федагъ Пушкиным ипшысэу «Пцѣжыяшѣмрѣ пцѣжыѣмрѣ яхылапӀэгъэ пшысэр» зыфилоу Пэнэшъу Хьазрэт зэриджӀы-гъэр. Урокыр урысыбзэм епхы-гъэу шытыгъ. Комиссием хэт-хэм агу рыхыгъ ыкӀи «Ӏэлэлэ-сэнэгъэшхоу хэлым пae» зы-филорэ лъэныкъомкӀэ сиурок ашӀодэгъоу къыхахыгъ.

(ИкӀлэх я 2-рэ н. ит.)

Адыгеим и Лышъхъэ Вячеслав Володиным ІукӀагъ

Адыгеим и Лышъхъэу ТхьакӀушынэ Аслъан Урысые Федерацием и Президент и Адми-нистрация ипащэ иапэрэ гуадзэу Вячеслав Володиным Москва щыІукӀагъ.

Адыгэ Республикэм и Лы-шъхъэрэ федеральнэ пащэм иапэрэ гуадзэрэ республикэм исоциальнэ-экономикэ Иофхэм язытет тегушылагъэх. Анахьэу ахэр зылыӀэсыгъэхэр Урысыем и Президент Федеральнэ Зѣ-ІукӀэм фигъэхыгъэ Тхылъым щыгъэнэфэгъэ пшъэрылӀхэм ягъэцӀкӀэнкӀэ шӀэгъэн фаер ары. Ащ къыхеуытӀх хэгъэгум ибизнес хэхьоныгъэ егъэшы-гъэныр, ІэкӀыб хэгъэгухэм къа-ращырэ товархэм ачӀыплӀкӀэ тихэгъэу ащ фэдэхэр къыщы-дэгъӀыгъэнхэр, кадрэхэм ягъэ-хьазырын нахь егуыунхэр, гъогу инфраструктурэм ишын, ныб-жыкӀэ сѣнаущхэм ІэпыӀэгъу ягъэгъотыгъэныр ыкӀи нэмыкӀхэр.

Ащ нэмыкӀэу Урысыем и Президент жьоныгъуакӀэм ышы-гъэгъэ унашъохэр республикэм зэрэцагъэцӀкӀэхэрэми хӀэлла-гъэх: апэрэ чэзыоу ахэр зылы-Іэсыгъэхэр кӀэлэцӀыкӀу Іыгы-плӀэхэм аштӀэтхэмкӀэ чэзыу-хэр щымыӀэжынынхэр, псауны-гъэм икӀэухъумэн зэрэзэхэ-щагъэр гъӀкӀэжыгъэныр, со-циальнэ политикэу зэрэхьэрэр нахь тэрэзэу зэхӀэжъэныр ары.

Урысые Федерацием и Пре-зидент и Администрация ипащэ игуадзэ республикэм иотраслэ пстзуми зэхьокӀыныгъэшлӀухэр зѣрафэхъухэрэр хигъэунэфы-кӀыгъ ыкӀи ялофшӀэн къыкӀы-рамыгъэчынэу къаджагъ.

НЕПЭ КЪЫХЭТЫУТЫХЭРЭМ АЩЫЩХЭР:

Я 2 — 3-рэ нӀкӀубгъохэр

Хъугъэ-шӀэгъэ къэбархэмкӀэ гъэхьазы-рыгъэх.

Я 5-рэ нӀкӀубгъор

Республикэ ЛъэпкӀ тхылъеджаплӀэм шы-кӀогъэ Иофхьабзэр Мыекъуапэ иты-гъуасэ, инепэ, инеущ афэгъэхьыгъагъ.

Я 6-рэ нӀкӀубгъор

Теуцожь районым къыхъэгъэ инвестор-хэу чӀыгур зылӀэжыхэрэм афэгъэхьыгъэ зэдэгущыӀэгъу.

Депутатхэм апай

Адыгэ Республикэм и Къэ-ралыгъо Совет — Хасэм ия 42-рэ зэхэсыгъо 2014-рэ илъэсым тыгъэгъазэм и 10-м шыӀэшт.

Зэхэсыгъом зыцахӀэплӀэшт Иофыгъо-хэм мы къыкӀэлъыкӀохэрэр ахагъэхьа-гъэх: законопроектхэу «2015-рэ илъэ-сымкӀэ ыкӀи 2016-рэ, 2017-рэ илъэс-хэм ячэзыу плӀӀӀкӀэ Адыгэ Респуб-ликэм иреспубликэ бюджет ехы-лапӀэ», «2015-рэ илъэсымкӀэ ыкӀи 2016-рэ, 2017-рэ илъэсхэм ячэзыу плӀӀӀкӀэ Адыгэ Республикэм шокӀ зимыӀэ ме-дицинэ страхованиемкӀэ и ЧыплӀэ фонд ибюджет ехылапӀэ» зыфилохэрэм, Адыгэ

Республикэм изаконхэу «2025-рэ илъэ-сым нэс Адыгэ Республикэм соци-альнэ-экономикэ хэхьоныгъэмкӀэ стра-тегиеу ыгъэфедэщтым ехылапӀэ», «ЧыплӀэ зыгъэлорышӀэжынынымкӀэ къу-лыкӀухэм зыныбжъ имыкӀугъэхэм анаӀэ атегъэтыгъэнымкӀэ Адыгэ Республи-кэм икӀэралыгъо полномочие зауӀэхэр афэгъэгъэгъэнхэм ехылапӀэ» зыфи-лохэрэм зэхьокӀыныгъэхэр афэшӀыгъэн-хэм фэгъэхьыгъэм» ятӀонэрэу ахӀэплӀэ-гъэныр; законопроектхэу «Къоджэ псэу-плӀэхэм чыплӀэ мэхъанэ зилӀэ Иофыгъохэр зэшӀуахынхэмкӀэ фытыныгъэу яӀэхэр гъэпытэгъэнхэм ехылапӀэ», «ЧыплӀэ зыгъэлорышӀэжынынымкӀэ къулыкӀухэм сабыӀ ибэхэм, ны-тыхэр зышъхьары-

мытыж кӀэлэцӀыкӀлӀухэм ясоциальнэ фӀо-фашӀэхэр гъэцӀкӀэгъэнхэмкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо полномо-чиехэм ягъэцӀкӀэн зѣрагъэтылӀыжы-рэм ехылапӀэ», «Бжъэхъуным ехы-лапӀэ» зыфилохэрэм, Адыгэ Респуб-ликэм изаконхэу «2014-рэ илъэсымкӀэ ыкӀи 2015-рэ, 2016-рэ илъэсхэм ячэ-зыу плӀӀӀкӀэ Адыгэ Республикэм ирес-публикэ бюджет ехылапӀэ», «Къэлэ-гъэпысн ИофшӀэным ехылапӀэ», «Адыгэ Республикэм щыпсэухэрэм динэу алэ-жыщтыр къыхахынымкӀэ фытыныгъэу яӀэм ехылапӀэ», «ЧыплӀэ зыгъэлоры-шӀэжынынымкӀэ къулыкӀухэм зыныбжъ имыкӀугъэхэм яӀофхэм язэхӀэфынрэ ахэм яфытыныгъэхэм якъэухъумэнрэ афэгъэгъэгъэ комисиенхэм язэхӀэцӀнкӀэ Адыгэ Республикэм икӀэралыгъо пол-номочиехэр афэгъэгъэгъэнхэм ехы-

лапӀэ», «Муниципальнэ образованиеу «Теуцожь районымрэ» ащ игъунапкӀэ гъэнэфэгъэнымрэ яхылапӀэ», «Муни-ципальнэ образованиеу «Теуцожь рай-оным» муниципальнэ районым иста-тус етыгъэным, ащ хэхьашт муницип-пальнэ образованиехэр зэхӀэжъэгъэнхэм ыкӀи ахэм ягъунапкӀэхэр гъэнэфэгъэн-хэм яхылапӀэ» зыфилохэрэм зэхьокӀы-ныгъэхэр афэшӀыгъэнхэм фэгъэхьыгъэм» апэрэу ахӀэплӀэжъэныр ыкӀи нэмыкӀ Иофыгъохэр.

Жуковскэм иурам тет унэу N 22-м хэт Залышхоу зэхэсыгъохэр зыщыкӀо-рэм сыхьатыр 11.00-м ИофшӀэн шы-ригъэжъэшт.

**Адыгэ Республикэм
и Къэралыгъо Совет —
Хасэм и Тхьаматэу
Владимир НАРОЖНЫЙ**

Анахъ дэгъухэр къыхагъэщыгъэх

Адыгъ Республикэм щылэжьэрэ организациехэм, предприятиехэм Иофшэныр щынэгъончъэу ащызэхэщэгъэным пашэхэм мэ-хъанэшхо зэрэратырым ишыхъат илъэс къэс а лъэныкъомкӀэ зэнэкъокъу зэрэзэхашцэрэр.

Икыгъэ илъэсым реклокыгъэ зэнэкъокъум икӀоуххэр бэмышӀэу зэфихысыжьыгъэх Межведомственнэ коммиссиу ащ фэгъэзагъэм.

Адыгъ Республикэм ИофшэнымкӀэ ыкӀи социальнэ хэбхыгъэмкӀэ и Министерствэ ипресс-къулыкъу кызыритырэммкӀэ, алэрэ чыпӀищыр зыубытыгъэхэм, Иофшэныр анахъ щынэгъончъэу зыщызэхэщэгъэу коммиссием кыыхыгъэщыгъэхэм дипломхэмрэ шлухъафтын лъапӀэхэмрэ афагъэшъошагъэх.

2013-рэ илъэсым Иофшэныр анахъ щынэгъончъэу зыщызэхэщэгъэ организациеу агъэу-нэфыгъэхэр:

апэрэ чыпӀлэр фагъэшъошагъ «Газпромтрансгаз Краснодар» зыфилорэм икӀутамэу поселкэу Яблоновскэм дэтым;

ятӀонэрэр — «Радиотелевизионный передающий центр Республики Адыгея» зыфилорэм икӀутам, къ. Мыекъуапэ;

ящэнэрэ чыпӀлэр ыубытыгъ Адыгэкъалэ дэт гупчэ сымэ-

джэщэу К. М. Батмэным ыцӀэ зыхырым.

Иофшэныр щынэгъончъэу щызэхэщэгъэнымкӀэ гъэхъагъэхэр зилэхэу кыыхагъэщыгъэхэм ащыщых зэлухыгъэ Ӏах-зэхэлъ обществэхэу «Газпром газораспределение Майкоп» зыфилорэр, «Кубаньэнерго» икӀутамэу «Адыгъ электрическэ сетхэр», «Вологодский завод строительных конструкций и дорожных машин» зыцӀэу Адыгэкъалэ дэтыр, щэ заводэу «Гиатинскэр» ыкӀи Мыекъопэ районым и «Стоматологическэ гупчэ».

Коммиссием кызырэхыгъэщыгъэмкӀэ, мы предприятиехэм ащылажьэхэрэм япсауныгъэ кӀэуухъумэгъэным, Иофшэныр щынэгъончъэу зэхэщэгъэным мэхъанэ зэрэратырым ишӀуагъэкӀэ, ахэм ащылажьэхэрэм ялофшэн епхыгъэу шъобж ате-щагъэ хъоу кыыхэкӀыгъэп.

(Тикорр.).

Москва щызэнэкъокъугъэх

(ИкӀоух).

Ящэнэрэ мафэм мастер-классым къекӀолӀэгъэ кӀэлэегъаджэхэм УФ-м и Къэралыгъо Думэ тащагъ, депутатхэм талугъэкӀагъ. Мафэхэр гум къинэжьхэу, гъэшӀэгъонэу кӀуагъэх.

Мыщ фэдэ Иофшэныр зэхэщэгъэным апэрэу сэ сыхэлэжьагъ, лъэ-шэуи сыгу рыхыгъ. Ащ фэдэ зэлукӀэгъухэу кӀэлэегъаджэм илофшлагъэ уасэ кызыщыфа-

шыхэрэм уахэлэжьэным мэхъанэ иӀ. Ахэм уилофшэн нахъ дэгъоу бгъэцӀкӀэнымкӀэ, уилэ-пӀэсэныгъэ хэбгъэхъонымкӀэ кӀуачӀэ кыуаты, — еӀо Маринэ.

СИХЪУ Гоцнагъу.

Сурэтыр Москва щыкӀогъэ мастер-классым кыщытыра-хыгъ. ДжабгъумкӀэ апэрэу щы-тыр Хъатх Сулет, ящэнэрэ Темзэкъо Марин.

ТИКОНЦЕРТХЭР

Японием кыкӀыгъэхэм тагъэгушӀо

ӀэкӀыб хэгъэгухэм къарыкӀыгъэ музыкантхэр, артистхэр типчыхъзэхэхэ-хэм зэрахэлэжьэ-хэрэр шлушлагъэкӀэ тӀэлытэ.

Адыгъ Республикэм и Къэралыгъо филармоние исимфоническэ оркестрэ мэфэкум концертэу илагъэм Японием щыщхэр кырагъэблэгъагъэх.

Пчыхъзэхэхэм оркестрэм идирижерэу Иоф щызышлагъэр Котаро Кимура. ФортепианэмкӀэ оркестрэм кыдежьыгъэр Мика Кавасаки. Музыковедэу Ирина Шилько зэхэхэр зери-щэзэ, Японием илӀыкӀомэ къа-щытхыгъ, музыкальнэ искусствэм лъэпкӀхэр зэрэзэфыщэхэр, цыфыр зерипӀурэр кы-хыгъэщыгъэх.

Дунэе классикэм хэхъэгъэ произведенийхэу Ф. Мендельсон, Ф. Лист аусыгъэхэр, нэмыкӀхэри оркестрэм кыригъэ-луагъэх. Мика Кавасаки бзы-лъфыгъэ ныбжьыкӀ, ищыгъ. НэгъушӀоу ар пчӀэгум кытхыи, Мыекъуапэ шлу зеришӀэгъурэр урысыбзэкӀэ кыӀуагъ. Фортепианэр ащ «къегъэгъушӀыгъ». Музыкау ыгъэжынчырэр лъагъу егъэлу, ошӀэ-дэмышӀэу орэды-шор зӀблэху, шъабэу кыре-гъало. АщкӀэ къатӀомэ тшӀоигъор

композиторым ыусыгъэр «ымы-цунтхъэу», шӀпхъэ лъагъм ди-штэу зэхытигъэхын зеришӀэ-кӀырэр ары.

Симфоническэ оркестрэм идирижер шхъалэу Григорий Михайловым, скрипкэмкӀэ къа-дежьыгъэр Ольга Манукиан, Александр Усыниным, Инна Извековам, нэмыкӀхэм кызы-рэтӀуагъэу, ащ фэдэ концерт-хэм ахэлэжьэнхэр ягуап, ялэ-пӀэсэныгъэ хэгъэхъонымкӀэ шӀыкӀлӀухэр къагъотых. Му-зыкэм лъэпкӀхэр зэрэзэфыщэ-хэрэм осэ ин раты.

Японием иартистхэм урысы-бзэр дэгъоу амышӀэрэми, му-зыкэм хэшӀыкӀ ин зэрэфырялэм ишӀуагъэкӀэ оркестрэм хэтхэм адэгъушӀлэхэ зэралӀэкӀырэр тӀэгъуыгъэ. Кавказ мэкъамэ-хэр Японием икомпозитормэ зэраусырэр, дунаим зэрэща-гъэлурэр тэгъэлӀаплэ.

Мэкъэгъэлэу

ПенсиехэмкӀэ фондм и Къутамэу Адыгъ Рес-публикэм щылэм ренэу Иоф кыдзэушӀэхэу лъы-тэныгъэ зыфэтшӀыхэрэр!

2014-рэ илъэсым итыгъэгъазэ и 16-м сыхъатыр 10-м кы-щыублагъэу 11-м нэс респуб-ликэ гъэзетхэу «Адыгъ макъэм-рэ» «Советскэ Адыгеимрэ» ПенсиехэмкӀэ фондм и Къу-тамэу Адыгъ Республикэм щы-лэм ипашэу Къулэ Аскэрбий «телефон зӀпхыныгъэ занкӀэ» дашы. Ар кӀозэ тиреспубликэ щыпсӀаухэрэм ПенсиехэмкӀэ фондм ипшӀэрылхэм ахэхэ-хэрэм алъэныкъокӀэ зыгъэгумэ-кӀыхэрэ упчӀэхэр къатынхэ ыкӀи республикэ ведомствэм ипа-щэ занкӀэу джэуапхэр рагъоты-лӀэжьынхэ, джащ фэдэу Пен-

сиехэмкӀэ фондм икӀулыкъу-хэу республикэм щылӀэхэм ялоф-шэн нахъ дэгъоу зэхэщэгъэ-ным фэш игъоу алъэгъурэ лъэ-ныкъохэр къалонхэ амал ялӀшт.

ШъуиупчӀэхэр пӀшорыгъэ-шъэу редакциехэм къашъутынхэ шлулӀэкӀышт. «Адыгъ макъэм» ителефонхэр: (88772) 52-17-64-рэ ыкӀи (88772) 52-16-79-рэ, «Советскэ Адыгеим» ителе-фон: (88772) 52-25-10.

«Телефон зӀпхыныгъэ зан-кӀэр» зыщылӀшт мафэм Пен-сиехэмкӀэ фондм и Къу-тамэу Адыгъ Республикэм щылэм ипашэу Къулэ Аскэрбий шъу-упчӀэхэр занкӀэу къешъутых те-лефонэу (88772) 57-62-22-мкӀэ.

Лъытэныгъэ зыфэтшӀыхэрэр, мы амалышур кызыфӀэгъу-федэнэу шъукъетэгъэблагъэ!

ПенсиехэмкӀэ фондм и Къутамэу Адыгъ Республикэм щылэм ипресс-къулыкъу

Япроектхэр къагъэлэгуагъэх

Республикэ ныбжьыкӀэ форумэу «Адыгеим иныбжьыкӀэхэр» зыфилорэм изэфэхысыжь-хэр кызыщынэфэгъэ зэхэхэ мы мафэхэм АР-м и Къэралыгъо филармоние щыкӀуагъ. Иофшэабзэм кӀэщакӀо фэхъугъ АР-м гъэсэ-ныгъэмрэ шӀэныгъэмрэкӀэ и Министерствэ.

Мы илъэсым гурыт, апшъэ-рэ ыкӀи сэнэхъат зыщызэра-гъэгъотырэ гурыт еджапӀэхэм ачӀэс ныбжьыкӀэ мин фӀдиз Иофшэабзэм хэлэжьагъ. Соци-альнэ ыкӀи коммерческэ про-ектхэр зэрашӀыштхэр, ахэр щы-лӀэныгъэм зэрэщыпхырашӀышт-хэм тхъамэфишым кыкӀоцӀ фо-румым хэлэжьэгъэ ныбжьыкӀэ-хэр фагъэсагъэх. ЗӀлашӀэрэ шӀэныгъэлэжьхэм, бизнесмен-хэм, ведомствэ зэфэхъаф-хэм ялӀыкӀохэм мастер-клас-схэр ахэм афызэхашагъэх.

«Все дома», «Ты — предпри-ниматель», «Беги за мной» ыкӀи нэмыкӀ федеральнэ ныб-жьыкӀэ проектхэм япхыгъэхэу

жыыштых. Республикэм шъоц фэдэ ныбжьыкӀэ чанхэр ищы-кӀагъэх, шӀоры тинешӀэр мафэ зӀлӀытыгъэр.

Нэужым проект анахъ дэгъоу алъытагъэхэр министрэм кыӀуагъэх ыкӀи теклоныгъэ кыдзэзыгъэхэм дипломхэр афигъэшъошагъэх. Анахъ дэгъухэм ахэхъагъ «Детская пло-щадка» зыфилорэ проектэу Мыекъопэ индустриальнэ тех-никумым кыгъэхъазырыгъэр. КӀэлэцӀыкӀухэр зыщыджӀагъунхэ алъэкӀышт площадкэхэм ягъэ-псын ахэр кытегушӀагъэх. ГъучӀгъэжъэ сэнэхъат ззыгъэ-гъотырэ ныбжьыкӀэхэм ягу-кӀэкӀыкӀэ Черемушкэм кӀэлэ-

студентхэр ащ фэгъэзагъэхэ хъугъэ. Шъошэ зэфэхъафэу 7 ахэм къаугупшысыгъ ыкӀи адых. Ахэр зэфэхъафых, шӀкӀ дэгъухэм ахэдыкӀыгъэх, уасэри лъаплӀэп.

Проект гъэшӀэгъонэу ныб-жьыкӀэхэм зехагъэуцагъэхэм ащыщ «Бессмертный полк» зы-филоу Адыгъ кӀэлэегъаджэ кол-леджэу Андырхъое Хъусенэ ыцӀэ зыхырым истудентхэм къагъэхъазырыгъэр. Илъэс къэс Теклоныгъэм и Мафэ ехъулӀэу студентхэм Иофшэабзэ зэфэ-шхъафхэр зэхашӀэх. Анаста-сия Кузьминамрэ Никита Тка-чукрэ проектэу зехагъэуцагъэр зыфӀэдэр къалотагъ.

— Хэгъэгу зӀошхом хэлэжьа-гъэхэм, теклоныгъэ кытфидэ-зыхыгъэхэм япчъагъэ мафэ къэс нахъ макӀэ мэхъу, — аӀо студентхэм. — Тэ ахэм ащышхэр, макӀэми, тӀэгъугъэх, ау кытӀкӀэхухэрэ ныбжьыкӀэ-хэм ветеранхэр ашӀлэхэ зэра-лӀэкӀыштыр тхылхэр, фильм-хэр ары. Ахэм псэемыблэ-жьэу тыхэгъэгу кызыраухъу-магъэр зыщыджӀагъупшэ хъуц-тӀп. Теклоныгъэм и Мафэ ехъу-лӀэу ветеранхэм япортретхэр тшӀыштых.

Джащ фэдэу Мыекъопэ къэ-ралыгъо технологическэ уни-верситетым истудентхэм Джэ-джэ районым ит гурыт еджа-пӀэу N 4-м икӀлӀэеджакӀоу Ан-тон Шаровыр ягъусэу «Ком-мунальный ликбез» зыфилорэ проектхэр зехагъэуцагъ. Псэу-пӀэ-коммунальнэ хъызмэтым илӀэныкъокӀэ гумӀэкӀыгъоу кӀэ-уцухэрэм ядэгъэзыжьын ныб-жьыкӀэхэм зэшӀуахын зэралӀэ-кӀыштым ахэр кытегушӀагъэх. Мыхэм анэмыкӀ гъэшӀэгъоныби Иофшэабзэм кыщагъэлэгуагъ. Урысые зэнэкъокъоу тыгъэгъа-зэм щылӀэштым мы проектхэр кыщагъэлэгуагъонхэм пылӀы-штых. Анахъ проект дэгъоу алъытэхэрэр 2015-рэ илъэсым республикэ бюджетым иахъ-щӀэкӀэ шӀӀэныгъэм щыпхыры-щыгъэ хъуштых.

Кыблэ федеральнэ шъо-лпырым хэхъэрэ субъектхэм къарыкӀышт ныбжьыкӀэхэр зы-хэлэжьэштхэ форумыр кы-хъащт илъэсым республикэм щырагъэкӀокӀышт.

ПАТӀЫКӀО Анет.

Сурэтыр Т. Филоновым ты-рихыгъ.

ИофшӀлэхэр къагъэхъазырыгъэх. ЗӀкӀэмкӀи проект 40 фӀдиз кырахышӀлагъ. Анахъ дэгъоу алъытэгъэ ИофшӀэни 10-р Иофшэабзэм кыщагъэлэгуагъ.

АР-м гъэсэныгъэмрэ шӀэны-гъэмрэкӀэ иминистрэу Хъуажэ Аминэт Иофшэабзэм къекӀо-лагъэхэм шлуфэс къарихыгъ.

— СэнаушӀыгъэ зыхэлъ ныб-жьыкӀэхэр кыыхэгъэщыгъэн-хэм, ахэм гухэлъэу ялэхэр щы-лӀэныгъэм щыпхырыщыгъэнхэм мы Иофшэабзэр фӀлорышӀэ, — еӀо Хъуажэ Аминэт. — Апэрэу форумым сэнэхъат зыщызэра-гъэгъотырэ еджапӀэхэми, гурыт еджапӀэхэми ачӀлэхэр хэлэ-жьагъэх. Дэгъоу ахэм зыкъа-гъэлэгуагъ. Форумым хэлэ-жьагъэхэм шӀэныгъэу зэра-гъэгъотыгъэхэр къафӀэфедэ-

цӀыкӀу площадкэ щашӀыгъ. ЫпӀэ-кӀи а ИофшӀэныр лъагъэкӀотэ-нэу зэрэфаехэр къаӀуагъ.

Мыекъопэ къэралыгъо гума-нитарнэ-техническэ колледжым «Школьная форма» зыфилорэ проектхэр кыгъэлэгуагъ.

— Гъэсэныгъэм епхыгъэ хэ-бзэгъэуцугъэм тетэу кӀэлэеджа-кӀохэм зэфӀдэ шъуашэхэр ащы-гъынхэ фае, — къалотагъ мы колледжым щеджэхэрэ Ахътэо Заремэрэ КӀыкӀ Саидэрэ. — Непэ бӀдзэрым тель шъуашэхэр ны-тыхэми, кӀэлэеджакӀохэми ащ фӀдизэу агу рыхыхэрӀп ыкӀи лъаплӀэу къафидӀкӀых. КӀэ-лӀеджакӀохэм зыщалӀэрэ фор-мэр зыдырэ предприятие Мые-къуапэ зэрэдэмытыр кыдэт-лӀыти, дизайным ыкӀи моде-лированием зыфэзыгъэсэрэ

Бзылъфыгъэ хъупхъэх

Адыгэ республикэ клиническэ сымэджэщым гу-лэынтьфэ хирургиемклэ иотделениеу Бор-сэ Мухьамэд зипащэм сычлэлъыгъ. Керим-Заде Али, Мамыщ Маринэ ыкли Бислян-гъур Айдамыр кысэлэзагъэх.

Мыхэм щытхъоу къяплонлэн плъэкыштыр къэуухынэу щытэп. Шлэныгъэ куу алэкълэ, ялофшлэн шлу альэгъу, хэшлы-кышхо фырял, сымаджэхэр ахэм афэразэх.

Мы сымэджэщым сызычлэлъым, бэмэ нэлүасэ сафэхъугъ: Бэрэтэрэ Тайбат, Тыгъужь Сар, Къуекъо Хъарыет ыкли Тайбатэ ыпхъухэу Марыет, Зарем, Рим.

Марыет пшъэшъэ дах, цыфышлу, гушлүбзыу, шыкълашлу. Къудай Марыет Адыгэ къралыгъо университетым тарихымыклэ ифакультет дэгъу дэдэу къыухыгъ, мы уахътэм АР-м и Лъапкъ музей лф щешлэ. Бзылъфыгъэ рэхъатим унэгъо дахэ ил, ишхъэгъусэрэ ежыррэ сабыищ зэдаплу.

Цужъ Байзэтрэ Мирэрэ апхъоу Къуекъомэ янысэ Хъа-

рыет игугъу къэсшы сшлонигъу. Ащ ишхъэгъусэу Америкыи хьисап-экономикэ шлэныгъэхэмклэ доктор. Зэшхъэгъусэмэ зы клэлэ зэдаплу. Тимур ятэ илъэуж рыкълугъ, финанс-экономикэ шлэныгъэхэмклэ кандидат. Ятэ игъусэу лф ешлэ. Адыгэ бзылъфыгъэм дэгъоу хэлъын фаер зэклэ Хъарыет еслъэгъулагъ. Ащ АР-м лфшлэнымклэ ыкли социальнэ хэхъоныгъэмклэ и Министерствэ лф щешлэ. Щытхъу хэлъэу, ыгу къыделэу ипшэрылхэр егъэцаклэх.

Мы зигугъу къэсшыгъэ бзылъфыгъэмэ щытхъоу апылбыр зыфэслъэгъухэрэр зыплугъэхэ, зыгъэсэгъэхэ янэ-ятэхэр ары. Адыгэ гуцылэжыым кышчелол: «Янэ епллы ыпхъу къащэ», «Янэ ишапхъэ ыпхъу ибзылпхъ». Арышъ, зыгъэсагъэхэм Тхъэм адегъэтхъэжыых.

Къоджэдэсхэм агъэлъаплэ

Зигугъу къэсшы сшлонигъор Нэшукъуае дэт фельдшер-мамыку лэзаплэм ипащэу Блэ-гъожь Роз ары.

Розэ бзылъфыгъэ бэрэчэтэу, сыдигъуи нэгуйхыгъэу щыт, узычытефэрэм лэпылэгъу уегъэгъоты. Ар сымаджэхэм агу зэрищэфыштым пылъ, исэнэхъат шлу елъэгъу.

Розэ 1981-рэ илъэсым Мыекьопэ медицинэ колледжыр къыухыгъ, 1984-рэ илъэсым нэс Мыекьуапэ лф щылагъ. А уахътэм Розэ унагъо ихъагъ. Ишхъэгъусэ игъусэу Коми АССР-м маклох, илъэси 10-рэ ащ лф къышашлэ. Ячылэ гупсэ къызэгъэзэжыым, Джэ-

джэхъаблэ дэт сымэджэщым клэзэ ар щылэжъагъ. 1995-рэ илъэсым кышчегъэжъагъэу Нэшукъуае лф щешлэ.

Аскэррэ Розэрэ унэгъо дахэ зэдашлагъ, клэлитлу зэдаплу. Ахэм апшэрэ гъэсэнэгъэ арагъэгъотыгъ, къоджэдэсхэм ящысэтэхыплэх.

Псауныгъэ пытэ ялэу, шлоу щылэр къадэхъоу илъэсишъэ агъэшлэнэу афэсэлэ.

КЫКЫКЪ Къэрал.
Нэшукъуай, лфшлэным иветеран.

Гъогурыкълонимклэ шапхъэхэр къызэрэдалъытэрэр ауплъэкълугъ

Автомобильхэр зезыфэхэрэм гъогурыкълонимклэ шапхъэхэр къызэрэдалъытэрэр 2014-рэ илъэсым шэклогъум и 28-мрэ и 29-мрэ Адыгэ Республикэм щауплъэкълугъ.

Мы лфшхъабзэр зыфитегъэ-псыхъэгъагъэр водителхэм хэбзэукъоныгъэхэр амышлынхэр ыкли ащ фэдэхэм ягъогупэ пыбзыкыгъэныр, автомобильхэр зезыфэхэрэм лэдэб ахэлъыныр, республикэм игъогухэм нахъ маклэу тхъамыклагъохэр къатехъуханхэр ары. Гъогу-патруль къулыкълум иинспекторхэм рулым ешъуагъэу клэлъырысхэм якъыхэгъэщын лъэшэу аналэ тырагъэтыгъ.

Мы лфшхъабзэм гъогу-патруль къулыкълум илофышлэ 48-рэ наряд 17-рэ хэлэжъагъ Урысые Федерацием гъогурыкълонимклэ ишапхъэхэр гъогогъу 56-рэ аукъуагъэу къыхагъэщыгъ. Ахэм ащыщэу водитель 15-р ешъогъагъ.

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу

кълэ лфшхэмклэ и Министерствэ гъогухэм ящынэгъончъагъэклэ и Къралыгъо автоинспекция игъогу-патруль къулыкълу илофышлэхэм гъогум щызеклорэ пстэуми зафагъаззэ, тхъамыклагъохэр нахъ маклэу къэхъунхэм пае гъогурыкълонимклэ шапхъэхэм адэмыхынхэр, гъогухэм ащысакъынхэр, ежхэм ашхъи, нэмыклэу къэзыуцухъэхэрэри агъэлъэплэнхэу ялъэлух.

Ю. А. МАНЖУРИНА.
Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кълэ лфшхэмклэ и Министерствэ гъогухэм ящынэгъончъагъэклэ и Къралыгъо автоинспекция игъогу-патруль къулыкълу иштаб иинспектор, полицием икапитан.

Хэкл гъэкълодыпклэр къэлъэплэщт

Коммунальнэ фэлэ-фашлэхэм апае ттырэ уасэхэр зэрыт квитанциехэр мазэ къэс къытфахых. Псым, электроэнергием, фазбэм — зэкълэми уасэ ял. Илъэсыкълэу кыхъащтым ахэм джыри къахэхъощт. Пыдзафэхэу хэклэдзыплэм етхьылэхэрэм шхъафэу ахъщэ алыттэу ашыщт.

Хэклым идэщынрэ игъэкълэ-дынрэ афэгъэхьыгъэ законпроектыр зыщылэр илъэсищ хъугъэ. 2011-рэ илъэсым апэрэу Къралыгъо Думэм ащ щыхэлплъэгъагъэх. Нэужым лъагъэкълотагъэп, зэхъоклыныгъэ горэхэри фашыгъэхэми.

Бэмышлэу В. Путиным «Об отходах производства и потребления» зыфилорэ законпроектым къыфагъэзэжыынэу ыкли аштэнэу унашъо кышлыгъ. Хэклыр зэрэдащырэм нэмыклэу, ащ цыфхэм ящыклэгъэ пкъыгъохэр е фабэ къэзытырэ, нэмыкл псэолъапхъэхэр хашыкыхъу рагъэжъэщт.

Къэлэгъэн фаер, нэмыкл къралыгъохэм афэмыдэу, типы-

дзафэхэр тыди зэрэщиттэкъухэрэр ары. Хэклыр зэрэщэлэрэ чыплэхэр ыгъэкълых, бгъэкъэбзэнхи плъэкълышхтхэп. Ахэр хъэхэмрэ чэтыухэмрэ япсэуплэх, жьыбгъэм шлохэр ащызэрехъэх, гъогухэр, щагухэр аушлоих. Тичлыгуи тичлыопси ахэм зэрар къафахы.

Цыфхэм япсауныгъи, тыкъэзыуцухъэрэ дунаим икъэбзэныгъи къаухъумэхэзэ, къралыгъо зэфэшхъафхэм пыдзафэхэр агъэфедэх. Ахэм тэри зафэдгъэдэнэу фаех. Ар дэп, ау щыгыныи, шыныгъуи, машины, бензини къахэхъо зэпыт. Пыдзафэхэм ягъэкълэдыни цыфхэр кыххэлэжъэнхэ альэкълышхт?

Тхъамафэм ихъугъэ-шлагъэхэр

Адыгэ Республикэм хэгъэгъу кълэ лфшхэмклэ и Министерствэ къызэрэтырэмклэ, шэклогъум и 24-м кышчегъэжъагъэу и 30-м нэс республикэм бзэджэшлэгъэ 58-рэ щызэ-рахъагъ.

Ахэр: цыфым ыпкъынэ-лынэ шъобж хьылэхэр тырашагъэхэу 2, хъунклэн бзэджэшлагъэу 3, машинэр рафыжъагъэу 1, гъэпцлагъэ зыхэлъ бзэджэшлэгъи 9, тыгъуагъэхэу 28-рэ, нэмыклэхэри. Экономикэм ылъэныкъоклэ хэбзэгъэуцугъэр гъогъуи 10-рэ аукъуагъ, республикэм щыпсэухэрэм гъогогъуи 5-рэ наркотикхэр къапкъырахыгъэх. Бзэджэшлагъэ зезыхъэгъэ нэбгырэ 55-рэ хэбзэухъумэкълэу къулыкълухэм агъэунэфыгъ, зэхафын альэкълыгъэр процент 75-м ехъу.

Блэкыгъэ тхъамафэм Адыгем игъогухэм хъугъэ-шлэгъи 8 къатехъухагъ. Ахэм зы нэбгырэ ахэкълэдагъ, 9-мэ шъобжхэр атешагъэхэ хъугъэ. Ешъуагъэу рулым клэрысхэу водител 80 къаубытыгъ. Гъогурыкълоним ишапхъэхэр гъогогъу 3039-рэ аукъуагъэхэу агъэунэфыгъ.

Шэклогъум и 23-м илъэс 44-рэ зыныбж бзылъфыгъэу къалэу Шытхъалэ щыпсэурэм УФ-м хэгъэгъу кълэ лфшхэмклэ

и Министерствэ иотделэу Джэджэ районым щылэм идежурнэ часть зыкыфигъэзагъ. Ащ къызэрилугъэмклэ, поселкэу Гончаркэм дэт итучан амыгъэунэфыгъэ бзэджашлэхэр чэщым екълухи, ащ члэлъыгъэ продукцием щышхэр члатыгъуклыгъэх. Мы чыплэм следственнэ-оперативнэ купыр псынклэу къэсыгъ. Ащ зэригъэунэфыгъэмклэ, тучаным лулъ лунклыбзэр бзэджашлэм лутхъи, члэхъагъ. Гъомылапхъэхэмрэ тутынрэ ытыгъухи, нэужым зигъэбылжыгъы. Полицием илофышлэхэм оперативнэ-лхыхон лфшхъабзэхэр рагъэкълэдызэ, мы бзэджэшлагъэр зезыхъагъэу зэгугафэхэрэр агъэунэфыгъ ыкли тлэклу тешлагъэу къаубытыгъ. Илъэс 50 зыныбж хъулыфыгъэу мы поселкэ дэдэм щыпсэурэр ышлагъэм еуцоплэжыгъ, ытыгъугъэхэм ащышхэри иунэ къырахыжыгъэх. Уголовнэ лф кысэлэухагъ, зэхэфынхэр маклох.

УФ-м хэгъэгъу кълэ лфшхэмклэ и Министерствэ имуниципальнэ

Законопроектыр Урысые Федерацием псэолъэшлынымклэ и Министерствэ специалистхэм къагъэхъазырыгъ. Ахэм кысэралорэмклэ, хэклым идэщынрэ игъэкълэдынрэ апае цыфхэм атырэ ахъщэм кызыхагъахъоклэ, тапэкклэ зэрэщытыгъэу, уасэр псэуплэм иинагъэ еллытыгъэу цыфхэм атыжышхтэп. Законопроектыклэм унагъом нэбгырэ пчъагъэу исым еллытыгъэу ахъщэ атынэу къыделлытэ.

Къагъэхъазырыгъэ тхылъым дезымыгъэштэрэ депутатхэри, къулыкълушлэхэри щылэх. Общественнэ палатэри ахэм ащыш. Къралыгъо Думэм унашъор зиштэкклэ, зыгъот маклэхэм цыфыр къэзыгъэгъунэрэ чыплэ социальнэ къулыкълухэм зафагъэзэнэу амал ялэщт. Коммунальнэ фэлэ-фашлэхэм къахэхъуагъэу ятын къахьылъэкълымэ, социальнэ субсидиэхэмклэ ахэм лэпылэгъу къафэхъушхтхы.

Нэбгырэ пчъагъэу унэм исым еллытыгъэу клэри алахынэу законпроектым зэрэхатхагъэм дебгъэштэнэу щыт. Армырмэ, нэбгыри 4 — 5-м къапыкълырэ пыдзафэхэм нахьыбэ зы нэбгырэу зыпсэуплэ иным ытынэу мэхъу.

Хэклым идэщынрэ игъэкълэ-дынрэ апае цыфхэм атышхт уасэр зыфэдизышхт зыщыпсэухэрэ чыплэхэм япашэхэми зэрагъэкълонхэ альэкълышхт.

(Тикорр.).

отделэу «Кошехабльский» зыфилорэм икълуыкълушлэхэм оперативнэ-лхыхон лфшхъабзэхэр зэхашхэзэ, илъэс 38-рэ зыныбж хъулыфыгъэу хъунклэн бзэджэшлагъэ зезыхъагъэу федеральнэ лхыхоним щылэм зышчигъэбыллырэ чыплэм епхыгъэ къэбар къалэкълэхъагъ. Ар ауплъэкълузэ, хэбзэгъэуцугъэр зыкълуагъэр иблагъэхэм адэжэ исэу къаубытыгъ.

Илъэсэу тызхэтэм илоныгъо мазэ Красноводск крайм ит станицэу Родниковскэм илъэс 63-рэ зыныбж хъулыфыгъэу щыпсэурэм республикэм ихэбзэухъумэкълэу къулыкълухэм закъыфигъэзагъ. Ащ къызэрилугъэмклэ, къуаджэу Блащэпсынэрэ поселкэу Майскэмрэ азыфагу ил автомобиль гъогум дэжэ амыгъэунэфыгъэ бзэджашлэр къышчытебани, клуачлэр къызфигъэфедэзэ ноутбукэу «Тошиба», машинэу «Хендай» зыфилорэм регистрации зыркълугъэм пылъ тхылъыр ыкли антирадэрыр шлуишхтэхи, нэужым зигъэбыллыжыгъ.

Мы бзэджэшлагъэр зезыхъагъэр гъэунэфыгъэным пае хэбзэухъумэкълэу къулыкълухэм лфшхъо ашлагъ ыкли хъугъэ-шлагъэр кызыхъуыгъэм ыуж сыхъат заулэ тешлагъэу бзэджашлэр къаубытыгъ. Ытыгъугъэ пкъыгъохэм ащышхэри ащ иунэ къырахыжыгъэх. Ау нэужым хъулыфыгъэм зигъэбыллыгъ ыкли ащ кыхэкълыклэ федеральнэ лхыхоним ратыгъагъ. Мы уахътэм хэбзэухъумаклохэм лфыр зэхафы.

Уголовнэ Иофыр Мыекъуапэ ипрокуратурэ хыкумым Іэклігъэхъагъ

Къалэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ Бэгъушъэ Саидэ къыфызэлъахыгъэ уголовнэ Иофымклэ клэух зэфэхьысыжъ ышыгъ.

Урысые Федерацием и Уголовнэ Кодекс и 159.2-рэ статья ия 4-рэ Іахъ щыгъэнэфэгъэ бзэджашлагъэр зэрихъагъэклэ ар агъэмысагъ.

Следствием нафэ къызэрэщыхуэгъэмклэ, ведомствэ программэу «2012 — 2014-рэ илъэсхэм Адыгъ Республикэм ифермерхэу Іоф къызылэузыхыгъаклэхэм Іэпылэгъу ягъэгъотыгъэныр» зыфилорэм диштэу

Адыгъ Республикэм мэкъу-мэщымклэ и Министерствэ Іофшэныр езыгъэжъэгъэклэ фермерхэм къафыхигъэкыгъэгъэ бюджет ахъщэр (сомэ 1750000-р) къэбар, тхылъ нэпцхэр алэклігъахъэхэзэ Бэгъушъэ Саидэ ытыгъугъ.

Адыгъ Республикэм хэгъэгу Іоф Іофхэмклэ и Министерствэ и Следственнэ гъэорышлалэ ары уголовнэ Иофыр зэхэзы-

фыгъэр. Клэух зэфэхьысыжъыр зыгуэс уголовнэ Иофыр Мыекъопэ къэлэ хыкумым Іэклігъэхъагъ.

Урысые Федерацием и Уголовнэ кодекс диштэу мы бзылфыгъэм илъэсипшыым нэсэу хъапс тыралъхъан ыкли сомэ миллион фэдиз тазырэу рагъэ-тыжын е илъэсипшыым къыклоцІ къылэжъырэр е хахъоу иІэр зэклэ къылахыжын ыкли илъэсипшыым нэсэу хъапс тыралъхъан алъэклышт.

Къалэу Мыекъуапэ ипрокурор игуадзэу С. С. ГОНЧАРОВ

Сабый ибэхэр зыщалыгъырэ Адыгъ республикэ унэр ауплъэкІугъ

Къалэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ сабий ибэхэмрэ ны-тыхэр зышъхъарымытыжъ клэ-лэцІыклухэмрэ зыщалыгъыхэрэ Адыгъ республикэ унэм санитар-эпидемиологие лъэ-ныкъомклэ хэбзэгъэуцугъэр зэригъэцаклэрэу ауплъэкІугъ.

УплэкІунхэм нафэ къызэрэрашыгъэмклэ, зигугъу къэтшыгъэ учреждением 1999-рэ илъэсым гъэтхапэм и 30-м аштэгъэ Федеральнэ законэу N 52-р зытетэу «Санитар-эпидемиологие лъэныкъомклэ цІыфхэм псэуклэ тэрэз ягъэгъотыгъэным ехы-

лагъ» зыфилорэр икъоу щагъэцаклэрэп. КлэлэцІыкІу ибэхэр зыщалыгъырэ унэм сабийхэр зэраштэрэ, зэрагыгъырэ, яІофшэн зэрэзэхашэрэ шыклэмклэ, шхынхэм якъэгъэхъазырынклэ, зэпахырэ узхэр къямыгъэу-тэлІэгъэнхэмклэ шапхъэу шылэ-

хэр зэраукъорэр къыхагъэщыгъ.

Хэукъоныгъэу къыхагъэщыгъэхэр дэгъэзыжыгъэнхэм пae къалэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ зигугъу къэтшыгъэ учреждением ипашэ административнэ хэбзэукъоныгъэ зэришыгъэмклэ Іоф къыфызэлъахыгъэнэу, джащ фэдэу федеральнэ хэбзэгъэуцугъэр зэраукъуагъэр дагъэ-зыжынэу ыкли лажъэ зІлэхэм пшъэдэкліжъ ягъэхыгъэнэу унашъоу ышыгъ.

Прокурорым иІэпылэгъу шъхъалэу И. В. ОРЛОВА

ГъэшІэ гъогур зэдагощыгъ

Къуаджэу Къунчыкъохъаблэ щыщ Пэнэшъу зэшъхъэгъусэхэу Айтэчрэ Зоерэ унагъо зы-зэдашлагъэр илъэс шъэныкъо зэрэхъугъэр хагъэунэфыкыгъ. «Дышъэ джэгугъ» — джары мы мафэм зэреджэхэрэр. Айтэчрэ Зоерэ ямэфэкІ адагощынэу къафэкліуагъэх ялфыгъэхэр, яІахыылхэр.

— Илъэс 50-р макІап. УзэгурыІоу, уіло зэдиштэу, хэбзэ дахэ уиунагъо илъэу, уисабыйхэм лъытэныгъэ къыпфашІэу мыщ фэдэ уахътэм укъэкліуалэмэ, насыпыгъ. ЦІыфыгъэр, адыгэ хабзэр арых тиунагъо лъапсэу фэхъугъэхэр. Унагъор лэкъо закон, ар лъэпкъым изы Іахъ, — еІо Айтэч.

Зэшъхъэгъусэхэм клэІитІу зэдапІугъ. Ахэм апшъэрэ еджалэ-хэр къаухыгъэх, дзэм къулыкъу шахыгъ. ЯкІэлэ нахыжъ унэгъо дахэ ышІэнэу ригъэжъагъ. Ащ исабыитІу ныжъ-тыжъмэ апсэ хэтІагъ.

Илъэс шъэныкъокІэ узэклэІэбжъмэ, Зоерэ Айтэчрэ гурыт еджалэр къызаухым, зы бригадэм Іоф щызэдашлагъ. Адыгэ клэлэ ныбжыкІлэр пашэу зыщылажъэщыгъэ купым шъхъэгъусэ фэхъугъэри хэтыгъ. Хрущевым илъэхъан натрыфыр къэгъэкІыгъэнымклэ Краснодар краир Америкэм иштатхэм ащыщхэм янэкъокъуштыгъ. Зэфэхьысыжъхэр, пчъагъэхэр Айтэч ыгу къэмыкыжыыхэм, натрыфым иугъоижынкІэ Адыгэ автоном хэкум а уахътэм пэрытныгъэр зэрэциубытыгъагъэр джынэс ыгу шүклэ кынэжыгъ. Зыщыщ къуаджэм дэсхэр, Іоф зыдишлагъэхэр зэклэ Айтэч егъэ-лъапІэх. Ежъыми мыхъун горэ ыІуагъэу, агу хигъэкІыгъэу къоджэдэхсхэм къашІэжъырэр. Ар цІыфышІу дэдэу алытэ, лъытэныгъэ фашІы.

Айтэч ишъхъэгъусэу Зое Іэ-дэб зыхэлъ адыгэ бзылфыгъ,

унагъом зэрэхигъэхъоштым, лъэпкъыр зэригъэдэхэштым, исабийхэр гъогу дахэ зэрэтырищэцтхэм сыдигъуи пылэ.

Зое иныбжыкІлэгъум къыщегъэжъагъэу ордэ къыІоныр икІас. Колхозым шылажъэхэрэм апае мэфэкІ концертэу къатыштыгъэхэм чанэу ахэлажъэщыгъ. Къыклэлъыклорэ илъэсхэми культурэм и Унэу Къунчыкъохъаблэ дэтым Іоф щылагъ. Яунагъо лъытэныгъэ илъэу зэрэпсэугъэм зэрэрыразэр Зое игушІлэхэм къахэщы.

— Илъэс 50-у къызэдэдгъэшлагъэм зэгурыІоныгъэмрэ зэдэлужынымрэ тиунагъо ыІа-псэхэу щыт, — къелуатэ Зое. — Сишъхъэгъусэ сыгу хигъэкІлэу хъугъэп, Ілакъоу сыкъызыхэ-хъагъэм сигъэдэхагъ, сигъэлъэ-плагъ.

ТхакІоу Пэнэшъу Хъазрэт ышнахыкІ Айтэч. Ащ игукъэ-кІыжъхэм анахъэу къахигъэ-щырэр илъэс 50-м къыклоцІ зэшъхъэгъусэхэм азыфагу зэмызэгъыныгъэ кыхыагъэу зэрэмыхъугъэр ары. Ежъыри ыгу хагъэкІыгъэу къышІэжъырэр. Ар Хъазрэт насыпыгъэ-клэ елпытэ.

— ИкІыгъэ ІлэшІэгъум ия 50-рэ илъэсхэм натрыф къэгъэкІыным къэралыгъор пылгы. А лъэхъаным, адрэ къуаджэхэм афэдэу, Къунчыкъо-хъаблі натрыфлэжъэ звено щызэхашэгъагъ. Ащ ипэщагъ сшынахыкІлэу Айтэч. Зойи ащ хэтыгъ. Пэрытныгъэр алыгъэу ча-

нэу Іоф ашлагъ, — къыІуагъ Пэнэшъу Хъазрэт ыкли усэу а лъэхъаным фэгъэхыгъэу инысэрэ ышнахыкІлэрэ афитхыгъэм къеджагъ.

*Дэнэ шъхъацыр ынэклэпэу
Натрыфыр губгъо гошагъ
ТиньбжыкІлэмэ ягуапэу
Хашъомэ зарагошагъ.
Нэкъокъоныр яунашъоу
КъыхаІукІырэр ордэ.
ІофшІэгъу ужым джэгугъу
Зэхашэцтыгъэр гуІэ.
ТакІэхъагъэп, такъетчыгъэп
Іуагъэр тапэ едгъэхъун
ЗыкІи тыгу тэ идгъэкІыгъэп
ТлъэкІымэ хабзэ тфэхъун.
А лъэхъаным*

*фэсаугъэтэу натрыфыр
ГушІалъэм кыххэнагъ.*

Хэти иныбжыкІлэгъу уахътэ анахъ лъэхъэнэ ІэшІоу ищыІэ-ныгъэ кыххэнажъы. Къуаджэу Гъобэкъуае щыщэу Бэгъушъэ Байзэтрэ Пэнэшъу Айтэчрэ джыри ныбжыкІлэхэзэ яныб-джэгъуныгъэ рагъэжъагъ. Илъэ-сыбэм лъытэныгъэ зэфашІы, якъини яхъяри зэдагощых. Пэнэшъумэ ямэфэкІ Байзэтрэ ишъхъэгъусэу Светэрэ щыІа-гъэх, афэгушІуагъэх.

Джащ фэдэу мэфэкІ Іоф-тхъабзэм къеблэгъагъэх зэшъхъэгъусэхэу Къэншъаорэ Ну-рыетрэ, Шъоджэ Майе ыкли нэмыкІхэр.

Сабыйхэр зыклэрыплыхэрэр янэ-ятэхэр ары. Айтэчрэ Зоерэ якІалэу Хылиим псэупІэу Новэ Адыгеим спорткомплекс къыщызэлъуихыгъэу ныбжыкІлэ-хэр бэнэным фегъасэх. Унагъо иІ. Янэ-ятэхэр зэрэшъхъарытхэр насыпыгъэкІэ елпытэ.

Пэнэшъухэм яунагъо джащ фэдэу хъяркІопІэ зэпытэу, псауныгъэ яІэу, ялфыгъэхэм яхъяр алъэгъоу илъэсыбэ къа-гъэшІэнэу тафэлъаІо.

ТЫГЪУЖЪ Саниет.

Мыекъуапэ ипрокуратурэ троллейбусхэм яводительхэм яфитыныгъэхэр зыпкъ ригъэуцожъыгъэх

Муниципальнэ унитар предприятиеу «Мыекъопэ троллейбус гъэорышлалэм» водителхэм лэжъапкІэ зэраримытырэм епхыгъэ тхъаусыхэ тхылъым Мыекъуапэ ипрокуратурэ хэлплагъ.

УплэкІунхэм нафэ къызэрэрашыгъэмклэ, 2014-рэ илъэсым иІоныгъо-ичъэпыогъу ма-зэхэм муниципальнэ унитар предприятиеу «Мыекъопэ троллейбус гъэорышлалэм» иводительхэм лэжъапкІэ къаратыгъагъэп. Пстэумкли зигугъу къэтшыгъэ предприятием водителхэм ячІыфэу тельгыгъэр сомэ 501982-рэ хъуштыгъэ.

УплэкІунхэм якІэуххэм атэ-тэу тхылъ 18 зэгъэшІужъ хы-кумым Іэклігъэхъагъ. Ащ нэмы-клэу, муниципальнэ унитар пред-приятиеу «Мыекъопэ троллейбус гъэорышлалэм» ипашэ Уры-сые Федерацием административнэ хэбзэукъоныгъэхэмклэ и Кодекс ия 5.27-рэ статья къы-щыдэлъытэгъэ административнэ хэбзэукъоныгъэхэр зэришыгъэ-хэм пae Іоф къыфызэлъахыгъ.

Ащ нэмыкІлэу, къалэм ипро-

куратурэ зигугъу къэтшыгъэ му-ниципальнэ предприятием тхылъ Іэклігъэхъагъ ІофшІэнымклэ хэ-бзэгъэуцугъэр зэраукъуагъэр дагъэзыжынынэу ыкли мысэхэм пшъэдэкліжъ арагъэхынэу. Та-пекІэ ащ фэдэ хэукъоныгъэ-хэр амышыжынхэм пae къа-лэу Мыекъуапэ ипрокуратурэ муниципальнэ унитар предприя-тиеу «Мыекъопэ троллейбус гъэорышлалэм» ипашэ фигъэ-пытагъ лэжъапкІэм итын нахы-бэрэ амыгъэгужъонэу.

Предприятием иІофышІэ 18-у къалэу Мыекъуапэ ипрокурату-рэ зыкыфэзыгъэзагъэхэм къа-ратынэу щытыгъэ лэжъапкІэр зэрэщытэу (сомэ 501982-р) къа-фырагъэгъэзэжыгъ.

Къалэм ипрокурор иІэпылэгъоу, я 3-рэ класс зІлэ юристэу А. М. ШЫБЗЫХЪУ

ТЕАТРЭМРЭ КІЭЛЭЦІЫКІУХЭМРЭ

Пшысэм техыгъэр ашІогъэшІэгъон

Нысхъапэхэм ятеатрэу «Дышъэ къошыныр» Адыгъ Республикэм и Къэралыгъо филар-моне щызэхашагъ. КІэлэцІыкІлэм апае спектаклэхэр къыгъэлъагъохэзэ, Іуны-гъэм фэлажъэ.

Еджалэхэмрэ филармонием-рэ язэпхыныгъэхэр гъэпытэ-гъэнхэмклэ зэзэгъыныгъэхэр зэ-дашІых, спектаклэхэр клэлэ-еджакІохэм къафагъэлъагъох. Пшысэхэм атехыгъэ спектак-лэхэу щыІэныгъэм ехыІлагъэ-хэр клэлэцІыкІлэм ашІогъэшІэ-гъоных.

С. Кайзулиным ытхыгъэм техыгъэ спектаклэу «Лэшкэ ижъуагъу» зыфилорэм клэлэ-еджакІохэр филармонием ще-плыгъэх. Мэзым хэс псэу-шъхъэхэм ярольхэр артистхэм къашІых. ШІур ем зэрэпэуц-жъырэр, шхъухъэхэр зезыхъэ-

рэм имурад къызэрэдэмыхъу-рэр спектаклэм хэолъагъох. Ар-тистхэу Сергей Вегериным, ТІэ-шъу Светланэ, Нэгъой Зуриет, ЛъэпцІэрышэ ШамиІэ къэгъэ-лъэгъоныр къашІыгъ. Роль шъхъа-Іэр зыфэгъэзэгъэ Ш. ЛъэпцІэ-рышэм, нэмыкІ артистхэм клэ-лэцІыкІлэхэр ягуапэу яплыгъэх. ГушІыІэм пae, мышъэм изекІо-клэ-шыкІлэхэр шІушІагъэм де-штэх, клэлэеджакІохэу залым чІэсхэр ащ нахъ фэгумэкІых...

Нысхъапэхэм ятеатрэ ихудо-жественнэ пашэу Нэгъой Азэ-мат тызэрэцигъэгъозагъэу, ре-пертуарым спектакли 6 хэт. КІэлэцІыкІлэхэм яшІоигъоныгъэ-хэр къыдалытэхэзэ, тапекІи къэгъэлъэгъонхэр афызэхашэ-щтых. Культурэм и Илъэс зэра-гъэкліуагъэр зэфэхьысыжыызэ, ИлъэсыкІлэу къэблагъэрэм зы-фагъэхъазыры.

ЕМТІЛЪ Нурбий.

Сурэтхэр филармонием къы-щытетхыгъэх.

ЗЭИУКІЭГЪУ-ЗЭХАХЪ

Тилъаплэу, дгъашлоу Мыекъуапэ

Адыгэ лъэпкъым итарихъ куу тикъэлэ шъхалэу Мыекъуапэ ыцлэ хэпхын умылъэклынэу лъэныкъо пчъагъэклэ хэгъэчэрэгъуагъ. Кавказ къушъхъэ лъапэу, мэзыр зыщылуажьоу, псыхъор зыщыкъаргъоу, абдзэхэ къоджагъохэм ячлыгухэр зыщызэпэлъулыгъэр Мыекъуапэ тлысыплэ-егъэжъеплэ лъапсэ фэхъугъ.

Апэрэ къазгъырыжэр рахи къалэм игъэпсын зыфегъагъэхэм къыщегъэжъагъэу ащ итарихъ, ищылэклэ хъугъэм, иохътэ зэхъоклыныгъэхэм цыфхэр агъэгуэмэкхэу къырэкло.

Уиблэкыгъэ чыжъэ пшэным уинепэрэ гухэлъхэр къызэрэпфигъэлсынклэхэрэр нафэ. Ащ елытыгъэу, ти Мыекъуапэ дэс унагъохэми, мыщ

къышыхъугъэу шаплугъэхэми, къыгъэшагъэм инахъыбэм щыпсэун амал-насыпыр зилэхэми, еджако е лофшлэн лофклэ къэклогъэ ныбжьыклэхэми, къытклэхъухъэхэрэми ягъэшлэгъэнхэ фае къалэм итарихъ, ищылэклэ-псэуклэ изытет, щыпсэурэ лъэпкъ лъапсэу, лъачлэу адыгэхэм яшэн-хабзэхэр, язеклоклэ-шапхъэхэр. Ахэр цыфхэм зэлыгъэшлэгъэныр, афилотыкыгъэныр игъоу алъэгъугъ Адыгэ Республикэм и Лъэпкъ тхылъеджаплэ илофышэхэм.

Шэклогъум и 28-м 2014-рэ илъэсым тхылъеджаплэм лофтхъабзэу «Мыекъуапэ: тыгъуас, неп, неущ» зыфилоэрэ щызэхачэгъагъ. Мэфэкл зэхэхэм хэлэжъагъэх Адыгэ Республикэм культурэмклэ и Министрствэ, къалэу Мыекъуапэ культурэмклэ и Гъэлорышлэплэ ялыкхохэр, АКъУ-м тарихъымклэ ифакультет истудентхэр ыкли иклэлэегъаджэхэр, Адыгэ клэлэегъэджэ колледжэу Андырхъое Хъусенэ ыцлэ зыхъырым, Мыекъопэ къэралыгъо технологическэ университетым ащеджэхэрэр, тхылъеджаплэм илофышэхэр, журналистхэр.

Зигъо лофыгъомклэ мэфэзэхэхэр тхылъ ыкли сурэттехыгъэ къэгъэлъэгъонхэу «Мыекъуапэ: тыгъуас, неп, неущ» ыкли «Къэлэжъым итеплъ» зыфилохэрэм къагъэиныгъ.

Мэфэклыр къызэлъуихыгъ ыкли зеришагъ Лъэпкъ тхылъеджаплэм илофышлэу **Кучмэз Аминэт.**

АР-м культурэмклэ и Министрствэ иотдел ипачэу **Лиана Баяновам** шуфэс гущылэклэ зэхэхэр къызэлъуихыгъ. Лъэпкъым, уикъалэ къарыкълуагъэр пшэныр культурэ шап-

хэу ылытагъ, лофтхъабзэм иплуныгъэ мэхъанэ клигъэтхыгъ.

АР-м и Лъэпкъ музей инаучнэ лофышлэ шъхалэу **Тэу Аслъан** къалэу Мыекъуапэ итарихъклэ къилотыкын гъэшлэгъоным хигъэдэлуагъэх. Лъэпкъ фольклоры, нарт хышъэр илэубытыплэу, зылъапсэ чыжъэу ллэшлэгъухэм ахэхэрэ Мыекъуапэ щылэ зэрэхъугъэр, къалэм ыцлэу «Мыекъуапэ» имэхъанэ, гущылэ лъапсэхэу «мые» + «къо» + «пэ» зыфилохэрэм мыхэр къызыщыкырэ къуапэм дэжэ къызэрарыкырым — «долина яблоны» — аналэ тыраригъэдзэгъ. Адыгэ лъэпкъым тхъабэ шлошъхуныгъэ зерилагъэр, мэджусый (язычскэ) диныр джы къызнэсыгъэми къызэрахъырым яхыплэгъэ щысэхэр хышъэ пыгыгъохэмклэ къафырилотыкыгъ.

Адыгэхэр члыгур алэжъэу, шэклогъум якласэу, лофшлэкло чанхэу, гуклэгъушхэу, хъалэхэу зэрэщытыгъэхэр Аслъан ныбжьыклэхэм къафилотагъ. Чылацлэхэр — **Къошходэклиплэр** (Мыекъопэ ГЭС-р зытетым дэжэ), **Тхъэлъэлуплэ гъэхъунэр**, **Тхъагъэлыдж** ыкли **Мыекъопэ луашъхэр** — Ошъадэр зыдэщылэ чыплэхэр, ахэм япхыгъэ хъугъэшагъэхэр, археологие тлынхэр Мыекъуапэ я XIX-рэ ллэшлэгъум ыклэм, 1897-рэ илъэсым, зэрэщыкълуагъэхэм ягъуагъэу. Урыс археологэу, профессорэу Веселовскэм ишлуагъэклэ

пэ итхылъеджэ культурэ зыфэдагъэм игугъу къышлыгъ Лъэпкъ тхылъеджаплэм гъотыгъое къыдэ-кыгъэхэмклэ исектор ипачэу **Ольга Мельниковам**. Еджэклэ амалыр къалэм игъорыгъоу зэрэщыпхырыкыгъэм ар къытегушылагъ. Мышлэныгъэм къалэр къылэпыхыгъэныр псынклэ лофэу щымытыгъэми, апэрэ Черкесскэ еджаплэу Мыекъуапэ щэгъэпсыгъагъэм, лъэпкъым илыкло куп хэтыгъэхэм ягулытэклэ, ублэлэ еджэплитур ыкли, ахэм аужылоу, хулыфыгъэ ыкли бзылфыгъэ гимназиэхэр щылэхэ зэрэхъугъэм, гъэсэнэгъэ апэрэ бзыр къызэрапыкыгъэр къылоагъ. Ахэм эклэми шыхъат афэхъурэ тхылъхэр (документыжъхэр) зыдэтхэр ежэ зыфэгъэзэгъэ секторым зэрэчлэхъэр, тхылъыр щылэныгъэ гъозэплэ гъэнэфагъэу а охътэ чыжъэм зэрэщытыгъэр, непи ащ клуачлэ зэрилэр Мельниковам клигъэтхыгъ. Непэрэ **Лъэпкъ тхылъеджаплэр 1895-рэ илъэсым апэрэу зэхэщэгъэ ыкли щылэ зэрэхъугъагъэр**, джащ фэдэу тхылъеджэплэ цыкълухэр бэу къалэм къыдэдаджэхэзэ, тхылъым илэшлугъэ цыфхэм зэрагъэшагъэр, мы лофым елхыгъэ лъэныкъо гъэнэфагъэхэр ащ къылоагъэх.

Уахътэр чъэр. Мыекъуапэ хахъоштыгъ, зилэтыштыгъ. **Я XX-рэ ллэшлэгъум икъежъаплэ къалэр гъэсэнэгъэ ыкли культурэ учреждениэхэр илэхэу**

зэлашлэрэ адыгэ археологышхоу Аулгэ Пщымафэ Олэгъэй ыкъом лофышхоу ылэжыгъэм апкъ къыклэу адыгэ лъэпкъым итарихъ зызэриуэнкыгъэр, лъэпкъым ыныбжэ илъэс минитфым лъыклахъэу зэрагъэунафыгъэр клигъэтхыгъэх. Адыгэр шушлэным сыдигъуи зэрэфэхъазырыр, лъэпкъ шэн-хэбзэ унашъохэр клэзыгъэнчъэу зэрахъэхэу, агъэцаклэхэу къызэрэрыкхохэрэр Тэум игушылэ къыхэхыгъ.

Революцием ыпэклэ Мыекъуа-

ямашлуи якыныгъо зэхышагъ, пэклэкыгъ. Зэоуж лъэхъаным хэкум зыкыштэжынымыклэ цыфхэм лофышхо ашлагъ. Зэкъотыгъэх, зэклэдэлуыштыгъэх, зэфэгумэкыштыгъэх — ащ ыгъэлъэшыгъэх.

Анахъ тарихъ лъэбэкъу инэу лъэпкъым ышлыгъэр къэралыгъо гъэлсынклэм къызэрэфэкълуагъэр ары. 1990-рэ илъэсым Адыгэ хэку Советым инароднэ депутатхэм унашъо ашыгъагъ Адыгэ автоном хэкур Адыгэ Республикэ шлыгъэнымыклэ. **Бэдзэогъум и 3-м, 1991-рэ илъэсым а Унашъор РСФСР-м и Апшъэрэ Совет игъоклэ ыштагъ ыкли Адыгэ Республикэр, Мыекъуапэ икълэ шъхалэу, щылэ хъугъэ.** Джырэ мафэхэм тикъалэ Темыр Кавказым ит къалэхэм анахъ дахэклэ, шхуантлэклэ, къабзэклэ ыцлэ къыралэ. Тикъалэ мафэ къэс хэпшыкълэу нахъ зештэ, хэхъо.

Къалэу Мыекъуапэ культурэмклэ и Гъэлорышлэплэ илэшъхъэтэтэу **Цэй Розэ** непэрэ мафэхэм къалэм изытет зы-

фэдэр, зэрэзэхъоклырэр, зэрэхэхъорэр, ащ итарихъ куу клэтыгъуаеу, тыщыгъуазэу, джырэ уахътэр дгъэунафын зэрэфарэу къылуагъ. Ар уилъфылэ, уихэкъу, уикъалэ, уилакъо, уиунагъо афэдэ къабзэу пшэн ыкли бгъэлъэплэн зэрэфарэи клигъэтхыгъ.

Ежэ ышхъэклэ, Мыекъуапэ къыдэмыхъухагъэми, Адыгэ къэралыгъо институтым (джы университетым) тарихъымклэ ифакультет зэрэщеджагъэр сыдигъуи игуапэу ыгу къызэрэ-кыжырэр, шлэныгъэм цыфыр зэриуэнкылырэр, культурэм зэрэфищэрэр клигъэтхыгъ. Тикъэлэ шъхалэу Мыекъуапэ итарихъ ныбжьыклэхэм тэрэзэу зэрагъашлэмэ, агу фэузэу, ар нахъ дахэ, нахъ дэгъу шыгъэным аналэ зэрэтетыштым ичыхъэ зэрэтэлыр къылуагъ. Тикъалэ иурамхэу мафэ къэс тызытетхэм тапэклэ цлэу ялагъэхэр, ахэр къызыхэкыхэрэр пшэнхэр гъэшлэгъоны. Гущылэм пае, апшъэрэ еджэплэ инитлур — АКъУ-р ыкли МКъТУ-р зытетхэр — урамэу **Первомайскэр — Соборнэу, Краснооктябрьскэ урам шъхалэр — Садовзэу** щытыгъэх, ахэм

тарихъ мэхъанэ ял. Джащ фэдэу, тикъалэ икультурэ зыгъэпсэфыплэ чыплэхэу паркым, культурэм и Унаэу «Гигантым» охътэ зэхъоклыныгъэхэу апэклэ-кыгъэхэр къылоагъэх. Тикъалэ — тиунэ. Ащ мафэ къэс итеплэ-шъуашэ нахъышлу шыгъэным ар зипэцэ гъэлорышлэплэм ыналэ зэрэтетыр, тарихъыр ялэубытыплэу лъэпкъ лъапсэу адыгэм ыцлэ арагъашлэу, культурэ лофыгъохэр зэрэзэшлуахы-хэрэр, адыгэ къашъом, оредым яансамблэу «Ошъадэр» бэмышлэу зэрэзэхашагъэм ягугъу къышлыгъ. Тарихъ хъугъэ-шлэгъэ гъэнэфагъэхэр, Мыекъопэ луашъхэр къызыхагъэщыгъэр илъэси 115-рэ зэрэхъугъэр, нэмыкхэр анэлэ итхэу мэфэкл буклетхэр къызэрэдагъэкыхэрэм тикъалэ итарихъ цыфхэм арагъашлэу ылытагъ. Тапэкли гухэлъыклэхэр зэрялэхэр, ныбжьыклэ чанхэр а зэклэмклэ лэпылэгъу хуныхэ зэралъэкыштыр къылуагъ.

Къалэм икъэклогътэ благъэ зыфэдэщтыр анахъэу зэлытыгъэр архитектурэмклэ ыкли къэлэгъэпсынымыклэ Гъэлорышлэплэр ары. Мы лъэныкъомклэ зэхэхэм къышыгушылагъ **Шумфэ Сулыет.** Хэткли шъэфэп Мыекъуапэ хэпшыкълэу мы аужырэ илъэс 40-м зызэриштагъэр. Зэгорэм члым хэт унэхэмклэ клэгъэгъэ урамхэм ахэр атеплэгъоужыхэрэр, тфэ зэтет унэхохэр ашлогъэшлэгъонызэ, 9-у ыкли 12-у, 15-у зэтет унэхэри къыдэтэджагъэх. Мыекъуапэ урам ыкли урамжыы 300 фэдизэу щызэбгырыкырэр икьоу зэтэгъэпсыхыгъэнхэм, къалэр къабзэу ыгыгъэным, зыгъэпсэфыплэ гупчэхэр — Лениным ыцлэклэ щытыр, Зэкъошныгъэр, Теклогъэм иер гулэтыплэх. Ахэм нэмыкхэри гъусэ афэшлыгъэнхэ мурадыр зыда-ыгъ. Тикъалэ унаклэхэм ямызакъоу, гурыт еджаплэхэр, сэнэхъат зэгъэгъотыплэ еджаплэхэр, апшъэрэ еджэплэхохэр — университетитлур, клэлэцыкълу ыгыгъыплэхэр бэу дэтых ыкли щашых. Ахэр эклэ архитектурэ шапхэм диштэу агъэпсых. Къалэм къышкылырэ чыгъ лъэпкъхэм аналэ сыдигъуи атет, ренэу ахэм ахэупхъухъэх, яшлушлэх. Ныбжьышхо зилэ чыгхэр чыгыклэ цыкълухэмклэ зэблахъух. Мыекъуапэ ижэ къабзэ, лэшлу; къыкырэ лъэпкъыбэм тызэрафэсакъэу, тызэрашлушлэрэм а эклэ ялытыгъ.

Къалэм игъэдэхэн-гъэклэрэ-клэн зэлхыгъэ гъэлорышлэплэм имэфэ лофшлэн лэпчэ ащ зэрэфэгъэзагъэр къылоагъ С. Шумафэм.

Мэфэклым «Мыекъуапэ иорэд» къышалауагъ искусс-вэхэмклэ Адыгэ республикэ колледжэу У. Тхъабысымым ыцлэ зыхъырым истудентхэу **Сергей Трутневимрэ Цышэ Зарэрэ.** Артист ныбжьыклэхэм бэрэ лэгу афытеуагъэх.

Зэхэхэм хэлэжъагъэ лэпчэ ыгуклэ тикъэлэ шъхалэу Мыекъуапэ нахъ пэблагъэ джыри хъугъэу, зэхихыгъэм, ылъэгъу-гъэм гупшысэ лэшлухэр къыгъэушыгъэхэу зыкылэтыжыгъ. Тикъалэ — тиунэ, щэч хэлъэп, ти Мыекъуапэу тилъаплэм зэрэтлэкълэу хэти ыналэ тыригъэтын фае. Лофтхъабзэм ащклэ илэгъэ гухэлъыр зэшлуихыгъэу сэгъугъэ.

МАМЫРЫКЪО Нуриет.

Сурэтхэр мэфэклым щытырахыгъэх.

ТИЗЭДЭГУЩЫПЭГЪУХЭР

Гъунэпкъаклэхэр аштэщтых

Теуцожь районым чыгулэжыным фэгъзэгъэ инвестор зыхыбл кыхыгъэу зыщылажьэхэрэр тлэклу шлагъэ. Анахь инхэу, чыгубэ зыгъэлажьэхэрэм ащыщых пшэ-дэклыхъэу ахырэмклэ гъунэпкъэ гъэнэфэгъэ зилэ обществэхэу «Киево-Жураки», «Синдика-Агро», «Адыгейскэр», «Мега» зыфалохэрэр. Адрэхэр цыклух, чыгу гектарышэ заул нылэп афэгъэзагъэри.

Апэу кыхыгъэ «Киево-Жураки» къутырэу Шевченкэм дэт, жьоклуплэ гектар 5600-м ехэу зыштагъэу, къо минишэ фэдиз зыщахъурэр, зыцагъэпщэ-рырэр ары. Ащ ыуж «Синдика-Агро» зыфилорэ фирмэр Джэджэхьаблэ щызэхэзыщыгъэр Лахъыкыуае щыц Лыилэплэ Ибрахым. Жьоклуплэ гектар 3750-рэ къэзыгъэгъунэрэ хызмэтшлэплэм ащ пашэ фишлыгъагъэр Кушэу Рэмэзан. А зигугъу къэтшыгъэ фирмитлур районым имызакъоу, республикэм щыцлэрылх, ячлыгухэр дэгъоу алэжых, гъэхъэгъэшлхэр ашых.

Джы зигугъу къэтшышт фирмэу «Адыгейскэр» зыфилоу Пэнэжыкыуае дэтыр зэхэзыщыгъэр Николай Долгих. Хызмэтшлэплэу илъэсищ нахь непэ зымынбжым апэ пашэу фашлыгъагъэр Гыш Хьарун, джы ащ ычлыплэ рагъэхъагъагъэр Юрий Петрищевы ары. Тигуапэу къатомэ тшлэиогъор апэрэ илъэс зытлум чыпаклэм лофшлэнхэр щезыгъэжыгъэклэ фирмэм илофхэр хъатэу клэмыхъу, тэри «критикэм клэдгъэклэу» щытыгъэми, гъэрэклоу кышцегъэжыгъэу губгъо лофшлэнхэм язэшлэхынклэ ыпшэ-клэ зигугъу къэтшыгъэ хызмэтшлэплэ пэрытхэу «Синдика-Агро», «Киево-Жураки» аклахъэу зэрэригъэжыгъагъэр ары.

Шыпкъэ, ахэм ячлыгухэу Пшыщэ Лушъоклэ гъэзагъэхэр нахь псынклэу къэгъушых, баих, гъэбэжыульэх. Ахэм афэдэхэп пэнэжыкыуае чыгу хылылэхэу, псыр зэрыуцогъэу «сплитой черном» зыфалохэрэр. Арэу зэ-

рэщытзэ, агротехникэ пэрытыр алэ кырагъахъэзэ, акылыгъэ хэлъэу лофшлэнхэр зэхашцэзэ чыгум ибаиныгъэ ишээфхэр кызыфагъэфедэх, лэжыгъэшхо къэзыхыжыхэрэм ясатырэ хэуцонхэм фэлажэх.

Джары тэри мы хызмэтшлэплэм тызэклом, ащ ипашэу Юрий Петрищевым упчлэу фэдгъэуцугъэхэр зыфэгъэхыгъагъэхэр.

— Сызипэцэ хызмэтшлэплэр зызэхашагъэр япллэнэрэ илъэсым ежыагъ, — икълэотэнхэр кырегъагъэ Юрий Петрищевым. — Тифирмэ кыгъэгъунэрэр жьоклуплэ гектар 2700-рэ. Дгъотымэ джыри тштэшт, ау щылэп, дгъэлажьэхэрэр аскъэлэе, пэнэжыкыуае ыкли очэпшые чыгух. Мэфэ зауэлэу узэклэбэжымэ, бжыхъэсэ гектар 1453-рэ тпхы, ащклэ планэу тилагъэм тлэклу къедгъэхъу. Хэ хэтлхъагъэп, бжыхъэм дахэу ар кыхыэклы, гъатхэм ошхыпсыр клэуцощ, егъэкюджы. Ащ нахышлэу хэ гъэтхасэр. Тигухэлхэм кыдалытэ гъатхэм гектар 80 фэдиз горэ етпхынэу.

Корр.: Коцыр зыщышэу-шлэгъэ чыгур шъужыуа-гъа, хъауми диск онтэгъухэмклэ чышхъашьор зэхэшъуупклати хэшъу-лхъагъа?

П. Ю.: Коцыр зыщытшлагъэм инахыбэр тыгъэгъазэмрэ натрыфымрэ зытетхыжыгъэхэр арых. Ахэр тыжыуагъэхэп, диск онтэгъухэмклэ хыпкхэр зэхэ-тыупклатэхэмэ, дэгъоу дгъэу-

шъэбхэзэ бжыхъасэхэр ахэтлхъагъэх.

Корр.: Сэри, ош фэдэу сыагроном, агроном шхыалэу сыщытыгъ. Тэ тилэхъан чыгур тымыжбоу зи хатлхъэщтыгъэп. Джы зэхэтэхы «минималнэ обработкэ» чыгур пшыныш, чылапхъэр халпхъэмэ ху-нэу. Мары ори къэоло а шыклэм тетэу чыгур жьугъэхъазыри коцыр хэшъулхъагъэу. Ар нахышлэу? А шыклэр тапэрэ илъэсхэм шъууплэ-кыгъэу, шлугагъэ кытэу щыта? Сыд икууагъэу диск онтэгъухэмклэ чыгур жьугъэушъэбыра? Гектарым лэжыгъэу кытырэм кышыкларэба?

П. Ю.: Чыгур сантиметри 10 — 15 икууагъэу тэгъэушъэбы. А лофшлэклэр загъэфедэрэр бэшлагъэ. Анахь шхыалэр лофшлэнхэр зэрэбгъэагъэрэм идэгъу. Чыгум узэрэдэлаж кы-зэрэотэжыщтыр. Бжыхъэсэ гектар 1453-у тпхыгъэм изы гектар пэлчэ аммофос килограммишъэ дыхэтлхъагъ. Гъатхэм тлэгъогъоу чыгъэшлэхэмклэ тибжыхъасэхэм ташлэушэшт — апэ гектар пэлчэ аммиачнэ сепитрэ килограмми 150-рэ, етланэ килограммишъэ лэклэдгъэхъашт. Анахь лэжыгъэшхо къэзытыр-рэ коц пэлчэушлэхэу «Сила», «Таня» зыфалохэрэм афэдэхэу апэрэ репродукцие зилэхэм ячылапхъэх хэтлхъагъэхэр. Элитнэ чылапхъэу гектар 2 тшлагъэ.

— Гуфэбэныгъэрэ рэзэныгъэрэ хэлъэу ягугъу къэсшы сшлэиу, — ело Юрий Петрищевым, — тимеханизаторхэу чэчи мафи зимылэхэу бжыхъасэхэм яхэлхъан гъэпсынклэ-гъэным фэшл чыгур зыгъэхъа-зырыгъэхэм, еутэкло агрегатхэм лоф языгъэшлагъэхэм. Чыгур зыгъэхъазырыгъэхэр трактористхэу Жанэ Аслъанрэ Хьот Мэдинэрэ. Бэшкэкъо Байзэт-рэ Мэщплэкъо Алырэ зы трактор тесыгъэх. Ахэм чэчи мафи яхъонэкло агрегат кыгъэу-цуштыгъэп.

— Джащ фэдэу ящытхэу, ядахэ сшлэиу еутэкло агрегатхэм лоф языгъэшлагъэхэ механизаторхэу Хьэлэштэ Аслъанрэ Шэхэл! Аликрэ, — кыпедзэжы ипсалъэ тхъаматэм. — А нэбгыритлур ары коц гектар 1453-у тпхыгъэм щыцэу миным ехъур зыпшэ дэ-кыгъэр. Пчэдыж нэфшъагъом лофшлэныр рагъажэти, пчыхъэ мээахэ охуфэ яеутэкло агрегат кыгъэуцуштыгъэп.

Корр.: Арэу щытми, бжыхъасэхэм яхэлхъан тлэклу жьугъэгужыуагъэ...

П. Ю.: Ар тэрэз. Натрыф хъасэхэми ягъо мыхъузэ, лутымыхыжыгъэзэ тигъэгужыуагъ, чылопсым изытети тигъэхъу. Ауми къэлуагъэмэ хуштыр гъэрэклорэм елытыгъэмэ, мыгъэ бжыхъасэхэм яхэлхъан мэфипплыкэ нахь пасэу зэрэты-ухыгъэр ары. Ятлонэрэмклэ, гъэрэкло ыпклэ яттызэ зыгорэхэр лэпылэгъу кызыфэдгъэхъуагъэхэмэ, мыгъэ зэклэ лофшлэнхэр тэр-тэрэу дгъэцэклагъэх.

— Непэ джы лофыгъо шхыалэу кытфэнагъэр, — ипсалъэ лъегъэклатэ Петрищевым, — къэрсэбаным икълэ-тын ухыгъэныр ары. Механизаторхэм кыуачлэу ялэр зэклэ ащ рахылагъ. Тракторищымэ лоф языгъашлэхэрэр ыпшэклэ зигугъу къэсшыгъэ механизаторхэм Гомлэшк Аслъан ахэб-гъэхъожымэ ары. Жьонэкло агрегатищмэ чэщ-зымафэм чыгу гектар 50-м нэсэу къажэо. Къэрсэбанэу къэтлэтынэу щытыр гектар 1332-рэ, тыжогъахэр гектар 1200-рэ. Къэна-гъэр мэфипплэ лофшлэн, непэ-неушэу зэшлэхыгъэ хушт.

Корр.: Адэ ащ фэдизэу гулэхэу, алъэккыамы-гъанэу лоф зышлэхэрэм ялэжыапклэ сыд фэди-за? Ахэр тэрэзэу шьогъа-шхэха?

П. Ю.: Джа зигугъу къэтшыгъэ механизаторхэу еутэкло агрегатхэм лоф языгъэшлагъэ нэбгыритлоу коцыр хэ-зылхъагъэхэм мэээ лэжыапклэу къафилыгъэр сомэ мин 50 зырыз. Джащ фэд, чыгум ижъон фэгъэзагъэхэм ялэжыапклэ дэгъу. Ягъэшхэни тыналэ тетэгъэты. Шаплэу «Уют» зыфи-лорэм (Хьабэху Юрэ ишхал) тищыклагъэм фэдиз гъомылап-

хэ кылытэхы. Щэджэгъуашхэм сомэ 150-рэ ыуасэмэ, сомэ-шъэр хызмэтшлэплэм афеты.

— Тимеханизаторхэм уафэгумэклыныр, дэгъоу бгъэшхэнхэр яфэшъуаш, — кыыхегъахъо тхъаматэм. — Гъэрэклоу къед-гъэблэгъэгъэ тракторхэм чыгу гектар мин ядгъэжыогъагъ. Гектарыр зэрэжыорэр сомэ 800 — 1000. Ауштэу зыхыуклэ, лоф тфэзышлагъэхэм яттыгъэу кы-кырэр сомэ миллион. Мы ипъэ-сэу тызхэтым сыд фэдэ лофкли зыми телъэлуэгъэп. Зэклэ лофшлэнхэр тимеханизаторхэм агъэ-цэклэзэ тыкырыкылауагъ. Ащ на-фэ къешлы миллион заулэ тикассэ кызырэрэрагъэнагъэр.

Корр.: Тэшлэ апэрэ илъэсхэм афэмыдэжыэу шъуэрэзэтеуцагъэри, пэрытхэм шъуанэкъо-кун шъульэклэу зэрэ-хыгъэри, гъэрэкло лофшлэгъэ дэгъухэр зэрэ-шъуилагъэхэри. Ау мы-гъэ шъуилофшлагъэхэм къащыжыгъэклагъ.

П. Ю.: Кыбдесэгъаштэ. Ау гъэрэклорэ лофшлагъэхэм къа-щызыгъэклагъэр тэ тизакъоп — районыр ары. 2013-рэ илъэсыр гъэбэжыгъу, мыгъэ ащ фэда-гъэп, дэигъэ. Гъэрэкло коцым гектар телытэу центнер 34,6-рэ, натрыфым — 51,3-рэ, ты-гъэгъазэм центнер 18,5-рэ кы-тхыжыгъагъ. Ахэр районым ихызмэтшлэплэ пчъагъэмэ ялофшлагъэхэм анахь дэгъуэгъэх. Мы-гъи тигъэхъагъэхэм тамыгъэ-разэмэ, адрэхэм танахь дэп. Тэ коцым изы гектар центнер 28,6-рэ нахь кытымыхыжы-гъэмэ, фирмэхэу «Мега», «Возрождение», «Прикубанскэр» зы-фалохэрэм, нэмыкхэмэ къа-хыжыгъэри нахь макл. Джащ фэд натрыфымкли, тыгъэгъа-зэмкли лофхэм язытет. Тэгугъэ кыхыашт 2015-рэ илъэсыр тфэ-мэфэнэу.

Тигушылэгъу кызыриуагъэм-клэ, нахь пасэу халпхъэгъэ бжы-хъасэхэр кыхыкыгъахэх. Ахэр былымхэм ащыушъумэгъэнхэм иамалхэр зэрахъэх. Къэрсэба-ным икълэтын мэфэ зыщы-плыклэ аухышт. Натрыф гек-тар 700-рэ тыгъэгъэзэ гектар 500-рэ гъатхэм халпхъашт. Ящылэгъэ чылапхъэхэмкли гумэ-кыгъо щылэп, ящылэгъэ тех-никэри ял.

НЭХЭЕ Рэмэзан.

ЗЕКЛОНЫР

Къэбэртэе проектыр атеклуагъ

«Зэгъашлэ Къэбэртэе-Бэлкъары» зыцлэ зеклон проектыр Урысыем ианахь зеклон маршрут дэгъоу кыхахыгъ. Ар Урысые зэнэкъокъоу «Илъэсым имаршрут» зыфилорэм хэлэжыагъ, зеклон шлухафтыныр кыфа-гъэшъошагъ.

Къэбэртэе-Бэлкъар Республикэм ифирмэу, проектыр зыгъэхъазырыгъэу «KBR Travel» зыфилорэм ар кыратыжыгъ. Ащ нэмыклэу, «Лучший приключенческий туристический маршрут» зыфилорэ лъэны-къомкли фирмэм илофшлагъэу «Три стихии» зыцлэм ятлонэрэ чыплэр шиубытыгъ.

Зэнэкъокъум Урысыем ишъо-лыр 63-мэ къащагъэхъазырыгъэ проект 263-рэ хэлэжыагъ. Фи-налым нэсыгъагъэр лофшлэни 134-рэ. Анахь проект дэгъухэр

кыхыхыгъэнхэмклэ уасэ зы-фашыгъэхэр маршрутыр клэу щытымэ, зыгъэпсэфаклохэмклэ щынэгъончэмэ ыкли гупсэфымэ арых. «Зэгъашлэ Къэбэртэе-Бэлкъары» зыфилорэ марш-рутым хэлажьэхэрэм респу-бликэм ичылпэ гъэшлэгъон шхы-лэхэр арагъэлъэгъуштых. Мэ-фиблым кыклоцлэ цыфхэм ки-лометрэ 300 фэдиз къарагъэ-клухъашт. Маршрутым хэхъэх къушхъэтлоклэ дахэхэр зэрара-гъэлъэгъуштыхэр, лошхъемафэ зэрэдащэеуштыхэр, чыплэрыс

лэпкхъэм яунэхэм арашэхэзэ, лэпкхъ шхынхэр зыфэдэхэр зэ-рарагъэшлэштхэр ыкли лэпкхъэбзэ-зэхэтыклэхэу ахэм зэ-рахъэхэрэм нэлуасэ зэрафа-шыштыхэр.

Зеклон турым цыфым ищы-клэгъэщтыр зэклэ кыхыеубытэ, фэло-фашлэхэм, экскурсиехэм, ашхыштым ахъщэ лые атыра-гъэклодэжыныу щытэп.

Ростуризмэм «Илъэсым имаршрут» зыфилорэ зэнэ-къокъур мыгъэ апэрэ зэрэзэ-хыщэрэр. Ащ зеклон лэпкхъэ-фэшхъафхэр хэхъэх, лъэны-къохэу кыхагъэщыгъэхэр псы зеклоным, тарихым, чылопсым, къалэм, шьолырым, лэпкхъ шхыныгъохэм, нэмыкхэмэ афэ-гъэхыгъэх. Клэуххэр зэфахы-сыжыхэ зыхыуклэ анахъэу зы-лыплэхэрэр маршрутыр гъэ-

шлэгъоныштымэ, цыфыбэ кье-гушлэштмэ, тапэклэ зеклоным изэхэщэнклэ ишлугагъэ къэклошты-мэ арых.

Зеклоным фэгъэхыгъэ зэлу-хыгъэ зэнэкъокъухэр илъэс къэс зэхашэхэзэ ашышт. Шлухаф-тынхэр къазытыштыр зеклоным-клэ Федеральнэ агентствэр ары. Зеклоным изэхэщэн ыкли изегъэ-

ушъомбгъун афэгъэхыгъэ про-ектыклэхэр нахыбэу зэнэкъо-къум кырахыылэхэзэ ашымэ, зэрэ Урысыеу зеклоным зы-кышылэтышт, цыфхэм гъэшлэ-гъонэу, дахэу, ямышылкыу гъэ-псыгъэ чыплэхэмрэ саугъэтхэм-рэ хэгъэгум икыгъуплэ зэфэ-шхъафхэм зэрашылэхэр ашлэшт.

ШЪАУКЪО Аслъангуаш.

(Къызылӕлтыкӕлорӕр тыгъэгъазэм и 4-м къыдӕкыгъэ номерым ит).

Зы жыбгъи щылӕжӕп, зы къури сысыжӕрӕп. Ау чӕщныкӕо гъогурыкӕом ыгуи ышӕхъӕкуцӕи жыкорен чӕрӕгъушхо горӕм лӕшӕу зӕрӕдӕжы, гуегъу зани фишырӕп, фӕжбалым дӕд. Чылӕ хӕгъо-шӕхъӕуӕжым нӕс, зыпари хымышыкыхӕзӕ, мары къыльӕ-сыгъ, хъау, къымыльӕсыжы-гъӕнкӕи пшӕхӕштӕп. Гуцафӕ зӕрӕфӕпшыщтымкӕлӕ, гъогурыкӕом лӕшӕу зегъӕнӕгъуаджӕ, ынӕгукӕлӕ аукуодыеу пшӕжыщтӕп. Итеплӕкӕи лы къызӕрыкӕлоп. Ылъӕпӕ зӕрӕригъӕнӕрӕр хӕошыкы, ыпӕрӕм фӕдӕп, жыкореным зӕрылоу фӕгъӕзекӕложы-рӕп етӕни. Акъылышхо хильхӕзӕ, кӕн ешлӕрӕм ехъыр. Къызтыригъӕкӕлонхӕ фӕдӕуи уха-плӕрӕп, пытагъӕ джы къызы-хигъӕфӕнӕу, цыфыгъӕ-шъып-кӕгъӕ тамбырым теуцож шлои-гъоу, шъыпкӕмӕ, теубытӕгъӕ цылычыпсыр зыгъӕчыгъӕ гъогурыкӕу: ар — Ещыку Къаймӕт. Тобӕ, бгычӕмкӕлӕ нах фӕгъӕкощыщта, жыкорен мӕхъаджӕм ичӕрӕгъушхо ылӕкӕи къымыхыщта?..

Жӕкӕлӕ-пӕкӕлӕ лужу шлагъор зӕрӕтырихыгъӕмкӕлӕ Къаймӕт джы кӕгъӕожышхо ешы: ымы-ныбжыыр ныбжӕу къашыщты-гъӕми, зи мыхъужымы фӕбӕ-гъӕкӕм цагъӕкӕлӕгъӕп!

Чыжӕкӕлӕ мӕзӕгъо цышӕ-шункышӕом Шыблӕкӕохъӕблӕж къыхӕци фӕд, къыхӕмыщи фӕд. Хъӕ хъакъу мӕкӕ ӕрагъӕхӕм-кӕлӕ, нӕфылыпӕ атӕкӕ джӕ-мӕкӕ зырызхӕмкӕлӕ, бӕшлагъӕу окыжыгъӕ джӕныкӕо-онджӕ-къышӕхъӕхӕм къашӕхъӕрихырӕ жӕмӕ лӕшлу макӕмкӕлӕ — пстӕумкӕи Къаймӕт зехешӕ кӕоджӕ гупсӕжыыр зӕрӕмычы-жӕжыыр. Джары зӕрӕщытыгъӕр сыдигъӕоки — ицыкӕлӕгъо цум-пӕхъӕ кӕогъуэхӕми; ныбжыкӕлӕгъу чыхъӕ е пхъӕхъӕ-тӕмӕрыхъ лӕхъанхӕми. Моу мы Мыстхъӕ-бын лӕушхъӕ зӕрӕхӕу, кӕнӕ-жыырӕ шылагъӕп, яцагу дӕхъа-жыгъӕм ычылапӕг.

Жӕм къыхыщтыгъӕп джы а чылӕжыыр игъашӕ пӕчыжӕ къызӕрӕфӕхъуӕр! Тобӕ, гур къыгъӕкӕлодӕу пӕчыжӕ дӕд! Итам-Итыкоу зигугъу ашырӕми укӕлӕгъӕхъӕпсыжыын! Ары, модӕ Пӕзӕдыкӕ Пщыкӕуй, къургъо-къуаеу яефӕндыжӕ, и УНӔ ПЛӕЫЖӕ ичыжыгъӕ кӕмы-хъаштми, къышигъӕкӕлӕрӕ цымыл. Къаймӕт ятӕ, «Тхъӕм ылауӕ» ыло-ти, икӕлӕгъуом къырылощтыгъӕр, ащыгъуом иакъыл кӕӕлогъӕ кӕо-дыгъӕ, ышӕхъӕ къыхъажыгъӕ: «Зӕгъогъуэхӕм сыдигъӕоки шъуи-шлуагъӕ зӕжъуӕгъӕкыжыӕ шъу-шы, шъыпкӕагъӕ шъуазыфагу зӕфӕиджъуӕгъӕлызӕ шъушы». Зӕп, тлоп ар ащ ыгу къызӕр-кыжыщтыгъӕр! Къаймӕтӕр Хъаджӕмӕкӕомӕр мыхъугъӕм, Тхъӕми, цыфхӕми янӕры-лӕгъугъ, Гъукӕлӕмкӕо ихъадӕ-къупшӕхъӕхӕр кӕогъуӕпӕ горӕм кӕокӕлодӕжыщтыгъӕх. Артпол-кӕу зыхӕтхӕр а мафӕм Пшы-зӕ къызызӕпырӕкыым, зы лӕ-бӕкӕоп — гугъӕлӕ зыпари Мы-хъамодӕпышӕ, зӕрӕпсаоу крас-нӕмӕ ядзӕ горӕми, къыфӕнӕ-жыгъагъӕп. Къаймӕти имылӕжӕ гъӕретыр Алахъӕм къыриты-щтыгъӕ нылӕп, кӕо, мы егъӕ-зыгъӕ тхъаыкӕлӕм, Мыхъамо-дӕ, лӕпылӕгъу фӕхъуфӕкӕлӕ, чы-унӕм дӕчӕлӕсыфӕкӕлӕ, адыкӕлӕ къы-рыкӕлощтыр — джы мы ыпӕкӕлӕ къыкыгъӕр — кӕшӕлӕгъӕагъӕба, кӕшӕлӕгъӕагъӕ. Мӕджыдӕ, мыдӕ Чыгуджхӕм адӕжӕ кӕадынӕ-

сыгъагъ, ау ащ къызыблӕкыхӕ нӕуж, гъусӕкӕлӕ нахыбӕкӕлӕ кӕафӕмӕежыгъӕу къычӕлӕкы-н, шӕхъӕзыфӕшлу ихъажыгъӕ, зы-кыгъӕлӕгъӕожыгъӕагъӕп. Ежыыр, Къаймӕт, екӕлӕгъӕм дыкӕлӕу ылозӕ, джы марышӕ Пӕзӕды-кӕо Пщыкӕуй, къургъо-къуаеу яефӕнд цӕрыло, и Унӕ плыжӕ цӕрыло — джӕнӕтымӕрӕ джӕ-хънӕмымӕрӕ азыфагу дӕкырӕ чысӕе лӕзӕг кыхъӕм — нӕ-шъорыо ӕрагъӕкӕлӕ кӕынӕзӕр-гъӕсыгъӕх.

— Тыда адӕ, кӕлӕ бетӕмал, о къыппыщылъыр къыппыщы-лӕу, тыда джыри уздежъа-гъӕр? — Ещыкум ыбзӕгу тель зӕзым дыджы-псыдж зыкӕе-шы. — Ем зӕремыбгъукӕлохӕр

Ежыми, Къаймӕти, гушылӕ лӕ-шыр ыжӕ къыдӕкыгъӕ: фӕщы-лӕжырӕпти нахыбӕ... «Шъы-да, Къаймӕт, ауштӕу зыкӕлӕло-рӕр? — укытӕжыӕзӕ Мыхъа-моди зиухыижыщтыгъӕ. — Сшыпхъу иер сӕри сиеба!»

Сыд фӕдизӕу зыгъӕгъӕпты, тыгъӕпсыр пӕзӕ кӕогъуӕм кӕа-зӕрӕкӕоужӕу, Къаймӕт ыгу шынӕгъӕкӕлӕу къызӕкӕоужыгъӕ, хъау, джынӕс имышӕныгъахӕу къызӕкӕоужыгъӕ фӕдӕу зы-кышлыгъ: «Хъун, чынахыкӕи, арӕу оломӕ, гужыи сфӕмыгъӕу-чыл, гу чыи сфӕмыгъӕфӕ-бӕжӕ, уятӕу тыкӕзыгъӕкӕлотӕ-жыгъагъӕм ихъатырми, зы-гъӕрӕхъат, сӕпсауфӕ гу уисы-нӕнӕп. Ау мызӕгъӕгъуом зи къы-

ЦУЕКӕО ЮНЫС

Аджалыр гъӕшӕхъуугъуай

Рассказ

пщыгъуопшӕжыгъӕа, ер къызы-пфакӕлолӕ, къушӕхъӕм фӕдӕу о пӕуцужӕ. Джары, сикъош.

Ыпӕрӕ жыкорен лумацӕлӕм къаигъӕу зыкӕпыгъӕгъӕчӕрагъо нах, Къаймӕт ыгу илӕыр, лӕ-ныкӕоу зыдигъӕзӕгъӕр, нӕмыкӕ. Тхъаыкӕлагъоу мы зыхъафӕгъӕм иекӕлолӕпӕ-хӕкыжыыпӕ ары ышӕхъӕ зыгъӕузырӕр. Ары, емынӕм ехъ, ары джы зӕрӕ-плӕгъоу кӕзыгъӕплӕжыгъӕгъӕр, хъау, мырӕуштӕу гъогу кыте-зыцагъӕр. Ари ары! Модрӕ кӕлӕри ары, Гъукӕлӕмкӕомӕ ядзӕкӕлолӕ цыкыкӕ! Сыд гуцӕр идзӕкӕлолӕгъӕ ащ! Мылчыхъӕ ащ гъогу дытехъагъӕп...

Бӕрӕ Мыхъамодӕ кӕдӕуагъӕ: «Сыд сӕуагъӕу, сыд кысӕпӕуа-гъӕкӕи, сянӕ кыльфыгъӕ сшы-нахыжыым фӕдӕу сыкӕыо-плӕы; сыд кысӕпӕуагъӕу сыд кысӕлӕжыгъӕкӕи сӕпсауфӕ джӕгъогъуӕнӕкӕи сыкӕыоплӕы-щтӕп; укӕзыгъӕшлыгъӕ Тхъӕм ыцӕкӕлӕ сыкӕыоплӕу мы зым-кӕлӕ гъусӕнчӕ сымышл; дунаим сызыфӕжӕ тетӕп сянӕ кы-льфыгъӕ тхъаыкӕлӕм ибын ры-кӕуагъӕр зӕсӕрӕгъашл. Уянӕ быдзыщ, Къаймӕт, тыгъӕкӕуи зӕзакӕо тыкӕгъӕплӕжӕ».

Мы чыпӕлӕр ары Ещыкур къызшызыбгырыкыгъӕр: «Кӕ-лӕ бетӕмал, мародӕр шъыпкӕӕ сыохъулапӕ!» Ещыкум ыгу ри-хыщтыгъӕхӕп мы тапӕкӕи джӕ-дыгоу, адӕр гъомылӕ гӕгъуӕгъӕ хъшыкыгъӕхӕу ышыпхъу иунӕ Мыхъамодӕ къырихыгъагъӕхӕр. Гъомылапхъӕм шыщи зылуигъӕ-фӕгъагъӕп а лӕхъаным. Шъып-кӕмкӕи ежыми, Къаймӕти, шхын гъушӕм ыгу риутыгъ — мы-кӕужӕ шӕгъӕ зӕпымыу-жыым. Хъамшхунтӕ шлуцӕр, адӕр кӕом ыпӕ кыльӕтыгъ зыфалорӕ плыжыыр, тӕкӕлӕ-тӕ-кӕлоу зӕблӕдз ашӕхъ пчыхъӕ-рӕ пчӕдыжӕр. Натрыф лӕ-рыщытыри гъӕрӕкӕло лума-хыжыӕу кӕнагъ — ары къа-хы. Псым хатакӕо агъӕбгъышӕ, нахъ шӕаӕ мӕхъу. Сыдӕу пшыщт, лӕрӕм зымыгъӕлӕн ешы. Гъӕжӕо тӕкӕуи кӕафӕ-нӕжыгъӕ. Хъазабышху зыхӕт-хӕр, Гъукӕлӕмкӕор ышыпхъу зы-фетыгъӕожыщтыгъӕри джарыба!

семылу, зыгорӕу сыщыт, сы-зӕрӕщытыр сӕри сшӕрӕп. Ежыи, уизакъоу кӕо. Умыщт сӕу уасӕ-рӕп. А штагъор кыпфыкӕо-кыфӕ уцтӕнӕр гъӕшӕлӕгъӕнӕп. Дӕгъоу угу иубыт — ар къы-зыпфыкӕо-кырӕм, нахыбӕрӕ ушымыщтӕжӕ, Мыхъамод. Унӕ кӕамыуцакоу уилыгъӕ зӕп-хылылӕрӕм, кысӕдӕлу, ежӕ, штагъор, зӕкӕкӕлот. Кӕо, кӕо, чынахыкӕи, гу тешлахъ! Сӕмр-кӕуӕнчӕу мы мӕфӕ заулӕм сӕри зыгорӕу сыщыт; кысӕ-логъагъӕба, чыыйи сӕлӕжӕп. Слӕ зыкышӕлӕжыымӕ, кӕо, етӕнӕ лӕфым зыгорӕ хӕтшӕ-хын...»

Мӕзӕ пчъагъӕм фӕдӕ кыхъ-мыкыгъӕу, ныпчыхъӕ Къаймӕт Гъукӕлӕмкӕом ехъоршӕрӕкыгъ...

5

Цыфымӕ еугъӕщтын, хъалу-цызыр мычыжӕу, лӕгуанӕ мӕз лупӕм, къышыгъӕоргыгъ. Итӕлӕгъӕм фӕдӕу Ещыкум игуп-шысӕ къызӕтырилӕжагъ. Мы-хъамод шлошлыгъ! Загъорӕ бгы-шӕхъӕм теуцоти, хъалуцызым фӕдӕу джауштӕу дунаир ыгъа-хъӕщтыгъӕ! Мыхъамодӕп. Ятӕуи хъӕкӕлӕ-кӕокӕлӕ ябгӕм мӕз лупӕр къызӕпигъӕдӕжыгъӕгъ. Къаймӕт ыгукӕлӕ зӕрылогъӕгъӕ: «Кӕзыжыгъӕн шъулуа, емынӕм ымыхыын чыунӕм! Ярӕби, тӕ-рӕз-тӕрӕзӕу кӕзыжыгъагъӕот», — гумӕкыгъоу анӕмылӕу кӕз-гъӕзыхагъӕм, аужыпкӕрӕа-шӕхъӕм, Ещыкур зӕригъӕплӕ-кыжыгъӕ. Ащ фӕдӕкӕлӕ Мы-хъамодӕ штапхӕ, тракторым те-сӕу чӕщрӕ губгъом мыр зӕ-рӕщыжыоштыгъӕр о кӕашӕл! Кӕлӕжыым, гъӕчӕлӕгъым, тӕкӕлу ушлокыломӕ, адрабгъукӕлӕ, мы-жӕо гъогумкӕлӕ укӕакоми ары, Чыгуджхӕр шытых, ащ дӕжӕ казон мӕз кырышхом шире-гъажӕшӕ, тыгъӕкӕо-кыплӕмкӕлӕ чыжӕу-чыжӕу зырельашӕу. Хъаджырӕтхӕр, цыф укӕакохӕр, тыгъуакӕлохӕр, бӕзджашӕхӕр, цӕнлӕ-кӕуанлӕу чышӕхъӕм тетым изырызыгъоу а мӕзы-шхом хӕмысыжӕ шылагъӕп. Джынӕ уджыплӕуи Бжӕдыгъу икыхъагъӕкӕлӕ шырыгушылӕ-щтыгъӕх. Цӕрыло хъалӕлау зӕ-

манхӕм джауштӕу Чыгуджхӕр кӕазӕпырыкыщтыгъӕ.

Мыдрӕ нӕмычхӕмкӕлӕ штагъо цылӕжыгъӕп: тыгъӕсчӕу кӕуа-гъӕм, зӕрӕхъ-зӕрӕгъӕкыргъыхӕ-зӕ зӕрӕкӕожыхӕрӕм Къаймӕт чыем къыхыгъӕушыкыгъагъ. Ар-дӕдӕм гопӕгъуом гур рильӕсӕ-жыагъ, бгъӕгъуом кыдӕлӕэтын фӕшлузӕ, чыунӕм кычӕлӕпшыгъ, нӕ пчъагъӕ зышлызӕ, Мыхъа-модӕ икӕсӕ мые кӕобӕ-бжӕ-бжыым ыкӕогъу зыкӕуидзагъ. Бӕрӕ бӕрӕ шытыгъ. Ардӕдӕ-ми ышӕхъӕ кыльӕдагъ: гит-лер дзӕкӕлолӕм кӕлатхъужы-гъӕмӕ, ащыгъуом тӕтыехӕр чы-жӕжыхӕп! Анӕмылӕуи лӕшлу-лӕшлу ыгу кыльӕдагъ: «Джары тӕ, Тхъӕм ыломӕ, Мыхъамодӕ-

тызыхъуӕр сыдигъу! Къозӕу паштыкыы сыригъӕшӕын... — кылуи, мыщ дӕжымы Мыхъа-модӕ лӕшӕу кыкӕлӕштагъ.

— Адӕ, Мыхъамод, шъыд сӕ пфӕсшӕн слӕкыын? Кӕд-гъӕшӕлӕтым мы чыунӕм мырӕ-уштӕу тычӕсыни тӕӕкытӕп. Гъатхӕр кӕзыгъ, цыфхӕр губ-гъом кыхъатых. Пщыгъуопшӕ-жыгъагъ?..

— Ары, ары, гъӕтхасӕм ихӕлӕхъӕгъу кӕзыгъ... — кӕгъӕзӕзгъу къызӕрыкӕуа-гъӕп.

— Аигъуом, хъунӕу щытмӕ... Арӕуштӕу «хъунӕу зӕрӕщы-мытыр» тӕумӕ яз-язи, Гъукӕлӕм-кӕоми Ещыкуми, анахъӕу Ещы-кур арыгъӕ, а чыплӕм пкы-хъӕкӕи къашӕныеп. Ау Къай-мӕт сыдигъӕоки гушхо кӕоцы-лӕыщтыгъӕ. Ары шӕхъаеу, хъадӕгъуми гоу кӕоцылыыр ащ нахъ цыкӕлӕгъӕп, ары, тхъӕцӕжӕ дӕдагъ джыри. Мыжӕо гъогум-кӕлӕ ыгъӕкӕони, Чыгуджмӕ апӕ-чынатӕлӕу нигъӕсын кӕодыеу арыгъӕ нылӕп ежымыи, Къай-мӕти, а тхъацӕжыым лизынӕу, хъау, лӕлӕу кырытыгъагъӕр. Ежӕ Къаймӕт ащ шыгъӕоза-гъӕп...

«Тӕ укыи кӕи лаж?» — гъо-чӕгъ чыылӕлӕ зӕпымыужыым ыгъӕушӕбыгъӕ мӕкӕ мӕхӕм-кӕлӕ зыгорӕ кӕуепчыгъӕу Къай-мӕт джы къышыхъуӕ. Джары. Нӕпӕнчъагъӕм ишӕобж зы-тырихыжыын е, нахъ екӕура-бгъоу кыкылыи, нахъ тӕрӕз-мӕ — псӕ цыкӕлӕмкӕлӕ пщын-жыын унашъори зыдылыгъӕу ежӕ гъогу кытехъажыгъ. «Ежӕ зӕримышӕлӕжыырӕ цыфым къы-щышырӕп», — зигъӕрӕхъаты-жыгъ Ещыкум ежӕ-ежыырӕу ятӕ игушылӕхӕр ыгу кӕӕкы-жыгъӕу.

Арышӕ, Жыкоренымӕр Де-зӕртирымӕ егъӕшӕрӕ Мист-хъӕбын лӕшӕхъӕжӕ лыгъӕкӕлӕ кынӕзӕрӕгъӕсыгъӕх. Нӕфшӕ-гъо бгышӕхъӕм джауштӕу тет-хӕзӕ, а мӕкӕ ишӕуӕм нартмӕ ягушылӕкӕу, ятӕуани зыкы-шыгъ: «Ыхъым, Ещыкур, Мист-хъӕбын лӕушӕхъӕ джы узӕр-хӕу уфӕемӕ, нарт Аспӕнкоз гуащӕм улукӕшт. Ау Аспӕн-коз дӕхӕшхом узылукӕрӕ нӕ-ужым уитхъаыкӕлагъо тхъаы-кӕлаб джыри кыхӕхъошт — ахад...»

«Ахӕдӕ лӕф шылӕп!» — непӕ кызнӕсыгъӕми, арӕуштӕу ышыныр хӕгъӕкӕи, аукуодыеуи ышӕхъӕ кыригъӕхъагъӕп. — А Коз, моу зӕ садӕжыы кӕапӕлӕ! — Къаймӕт ныб-жыкыу жъуӕгъӕм зӕхахӕу джа закъор ары нылӕп кылӕрӕр. Ренӕу шъузым джауштӕу еджӕу шӕн хӕлыгъ!

Гъукӕлӕмкӕом ымӕкӕу ишъу-гъӕнкӕи пшӕхӕнӕп мы нарт макӕ зыкӕзыгъӕшӕырӕр. Мы-тапӕкӕи загъорӕ кыуулӕсхъӕу кыхӕкыщтыгъ, исӕмӕркӕуӕмӕ, ишыпкӕмӕ умышӕлӕнӕу зызӕ-ригъӕпсырӕр: хъальӕбӕкӕуитӕлу нахъ мыхъоу, Ещыкур, псӕкло-ды, бзылӕфыгъӕр ныбжыкӕлӕба! Хъӕрамыгъи, кӕнӕкӕлӕ-нӕп-цыгъӕ зани ащыгъуом ахильхъ-щтыгъӕп Мыхъамодӕ игушылӕм, ахильхъщтыгъӕ закъор игупцӕ-нагъ. Нӕмыкӕи чӕгъ-чӕлӕ илӕ лӕу хӕшыкыи фырилагъӕп: лым гъӕ-быллыгъӕкӕлӕ ишъу зылуигъӕ-кӕлагъ нылӕп, сыд ащ хӕлы-жыгъӕр?! Етӕни Гъукӕлӕмкӕом чӕщ кыхӕхъӕм зигъӕлӕубзыушты-гъӕ: «Ары шӕхъам, Аспӕнкоз узӕрӕплӕыщтымдӕжӕ шъузышлу, лым игукъао щӕчыгъошлу шъузышлу кыфешы ало...»

(Джыри кыкылӕыкӕлошт).

КУЛЬТУРЭМ И ИЛЪЭС

Музеим
ихьэкIагъэх

Къокыплэм щыпсэурэ лъапкхэм яискусствэкIэ Къэралыгъо музейе Мыекъуапэ дэтым Шытхьэлэ районим иадминистрацияе ипашэу Иван Имгрундтрэ къалэм икIэлэеджакIохэмрэ щылагъэх.

Музеим идиректорэу Кушъу Нэфсэт зэхыхэм къыщылауагъэм тигъгушлуагъ. Шытхьэлэ районимрэ музеймрэ зэзэгъыныгъэм зэдыкIэтхэщтых, кIэлэеджакIохэр къэгъэлъэгъонхэм яплъынхэмкIэ хэкIыплэхэр къызэдагъо-тыщтых.

Гурыт Азием иискусствэ ехыплэгъэ къэгъэлъэгъонхэм музейм илофышIэу ХьокIо Ларисэ къате-гушылагъ. СурэтышI ныбжьыкIэхэу тиреспубликэ исхэм ялофшлагъэ Хьуажь Рэмэзан щигъэгъозагъэх. Р. Хьуажьыр республикэм исурэтышIмэ я Союз итхьамат.

Шытхьэлэ игимназиэ икIэлэ-егъаджэхэу Наталья Флоринска-ямрэ Оксана Суринамрэ кIэлэ-еджакIохэм япашэхэу Мыекъуа-пэ къэкIуагъэх. Музеим шалъэ-гъурэр зырагъэпшэщтыр амышIэу мэгушIох.

— Бэ тетымыгъашIэу кIэлэ-еджакIохэр музейм къэтщэ-щтых, — еIо С. Флоринская. — Археологиэм, адыгэ шьуашэмэ афэгъэхьыгъэхэр тшIогъэшI-гъонхэм.

СурэтышI-модельер цIэрыIоу СтIашъу Юрэ илофшлагъэмэ гим-назиэм къыкIыгъэхэр яплъыхэ-зэ, Иван Имгрундт гушыIэгъу тыфэхъугъ.

— Апэрэу музейм сыкъэкIуагъ, щыслъэгъурэр макIэп. СтIашъу Юрэ къытфилотагъэхэм филосо-фие ин ахэлъ, — къыIуагъ Иван

Имгрундт. — Адыгэ шьуашэхэр, тхыпхьэхэр дахэх, гъэшIэгъонхэм. Адыгеир тигъунэгъушIу, нахьы-бэрэ тызэлукIэщт.

Москва, Санкт-Петербург, нэ-мыкI къалэхэм творческэ зэпхы-ныгъэхэр музейм адырилэх. Та-рихыым ехыплэгъэ къэгъэлъэ-гъонхэр уахътэм диштэу зэра-гъэпсыщтхэм Кушъу Нэфсэт къытегушылагъ.

Шытхьэлэ районим икIэлэ-еджакIохэр музейм зэрэчIэкIы-жыпщтхэм дэгүлэщтыгъэхэп. Къэ-гъэлъэгъонхэм сурэтхэр атыра-хыгъэх, ашIогъэшIэгъон къэбар-хэм акIэупчIагъэх.

Урысыем культурэм и Илъэс щэкIо. Ащ хэхьэрэ Iофыгъоу ты-зыхэлэжьагъэр тарихьыр, шэн-хабзэхэр нахьышIоу зэгъэшIэ-гъэнхэм афэгъэхьыгъ.

ТЕАТРЭР

Уахътэм дештэ

Адыгэ Республикэм и Лъапкъ театрэ тыгъэгъазэм спек-такли 3 Мыекъуапэ къыщыгъэлъэгъошт. Драматургэу, тхакIоу, артист цIэрыIоу Мурэтэ Чэпае фэгъэхьыгъэ шIэжь пчыхъзэхыхэр бэрэскэшхом Лъапкъ театрэм щыкIошт.

Пэрэныкъо Чэтибэ ипъесэ техыгъэу «О, си Тхь, къысфэ-гъэгъу!» зыфилорэ спектаклэу ТхьакIумэщэ Налбий ыгъэуцугъэр мэфэкум театрэм къыщагъэлъэ-гъуагъ. Артистхэу Уджыхъу Ма-рыет, КIэмэщ Разыет, Пэрэны-къо Чэтиб, Жьудэ Аскэрбий, ХьатхьэкIумэ Аскэрбий, нэмыкI-

хэм ярольхэр дэгъоу къашыгъэх. Театрэ зикIасэхэу ЕхьулIэ Аслъанчэрий, Едыдж Батырай, Нэпсэу Нихьад спектаклэр къы-заухым артистхэм алукагъэх, ти-непэрэ гумэкIыгъохэм адиштэ-рэ къэгъэлъэгъонхэм зэрэхэлэ-жьагъэхэм фэшI зерафэразэхэр аралыагъ.

КIЫМЭФЭ ФУТБОЛЫР

ЕшIэгъумэ шьуяплъ

Мыекъуапэ футболымкIэ икIымэфэ зэлухыгъэ зэнэкъокъу хэлэжьэрэ командэхэу апшэрэ купым хэтхэм яятIонэрэ ешIэгъухэр тыгъэгъазэм и 7-м стадионэу «Юностым» щыкIоштых.

Зэнэкъокъушхэр

СДЮСШОР — «Щагъдый», 10:00

«ЧIыгушъхь» — «Ошъутен», 11:00

«Мыекъуапэ» — «Университет», 12:00.

«Урожай» — «Юность», 13:00.

ЕшIэгъухэм Краснодар, Ново-российскэ, Ермэлхьаблэ, Мые-къуапэ, Кошхьаблэ, нэмыкIхэм яфутбол командэхэм ахэтхэр ахэ-лажьэх. ЕшIэгъухэм яплъы зы-шIоигъохэм языгъэлсэфыгъо уахъ-тэ дэгъоу агъэкIон альэкIышт. Стадионыр къушъхьэ лъапэм дэжъ щыт, жьы ор къабзэу ащ къыте-кIырэм гур еIэты, сатыушIхэм шыныгъохэр щашэх.

ШьукъакIу стадионэу «Юно-стым», ешIэгъухэм шьуяплъ.

НэкIубгъор зыгъэхьазыргъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.

ФУТБОЛ. СУПЕРЛИГЭР

Хьэрэнэм фэдэр
дэкIуаерэп

Урысые Федерацием футболымкIэ изэнэкъокъоу суперлигэм щыкIорэм хэлэжьэрэ командэхэм я 16-рэ ешIэгъухэр зэраухыгъэхэм упчIэу къапкъырыкIырэр макIэп. Спортыр джары зэрэщытын фаер. ТекIоны-гъэр къыдзыхыщтыр къэшIэгъуае зыхьукIэ, зэлукIэ-гъум нахь пшIогъэшIэгъонэу ульэплъэ.

Зэфэхьысыжьхэр

«Арсенал» — «Уфа» — 0:1, ЦСКА — «Амкар» — 2:1, «Рубин» — «Зенит» — 0:1, «Локомотив» — «Урал» — 1:0, «Кубань» — «Красно-дар» — 1:1, «Терек» — «Торпедо» — 0:1, «Мор-довия» — «Динамо» — 0:1, «Спартак» — «Ростов» — 1:1.

«Арсеналыр» зэкIэми ауж къенэ. «Зенитым» мыгъэ текIон ылъэкIыгъ, ау Уфа икомандэ шIо-кIыгъэп. «Терек» зэкIэлъыкIоу ешIэгъуитIу икъалэ щышIуахыгъ. Хьэрэнэм фэдэу ешIэрэ коман-дэхэр лъэшэу дэкIоенхэ альэ-кIышты? «Спартак» медальхэм афэбанэ, ау «Ростовым» текIо-нэу хьугъэп. Краснодар икоман-дэхэм яешIэгъу уеплъынкIэ гъэ-шIэгъоныгъэ. Аужырэ нэгъэупIэ-плэгъухэм «Кубань» къэлап-чъэм Iэгуаор дидзэнэу чIыплэшIу итыгъ. ЦСКА-р дышъэ медаль-хэм афэбанэщтыгъэми, С.-Пе-тербург икомандэ нахь зыпкъ итэу ешIэ. ЦСКА-м ифутболист-тэу Натхьо Бибарс ухьазыры-ныгъэ дэгъу къегъэлъагъо, хэ-

гъэум изэнэкъокъу хэлэжьэрэ футболистмэ ябгъапшэмэ, къэла-пчъэм Iэгуаор анахьыбэрэ дэ-зыдзагъэмэ ащыщ.

Натхьо Бибарс Краснодар къы-нэмысызэ телефонкIэ тыдэгущы-лагъ. Непэ «Кубань» ЦСКА-м Краснодар щылулэщт. ЕшIэгъур гъэшIэгъон хьущтэу тэлъытэ. Бибарс къыфэгумэкIыхэрэм лъэ-шэу афэраз. Футболыр зикIасэ-хэу Краснодар къэкIоштыр сэ-лам фабэ къарехыжы.

ЗэлукIэщтхэр

6.12 «Зенит» — «Краснодар», 16:45

«Кубань» — ЦСКА, 19:00

7.12 «Терек» — «Локомотив», 13:30

«Динамо» — «Амкар», 16:00

8.12 «Мордовия» — «Рубин», 17:00

«Торпедо» — «Уфа», 17:00

«Ростов» — «Арсенал», 19:00

«Спартак» — «Урал», 20:00.

Зэхъышагъэр
ыкIи къыдзыхы-
гъэкIырэр:

Адыгэ Республи-кэм лъэпкъ IофхэмкIэ, IэкIыб къэралхэм ащы-псэурэ тильэп-къэгъухэм адырIэ зэпхыныгъэхэмкIэ ыкIи къэбар жьугъэм иамал-хэмкIэ и Комитет Адресыр: ур. Кре-стьянскэр, 236

Редакциер

зыдэщыIэр:

385000,

къ. Мыекъуапэ, ур. Первомайскэр, 197.

Телефонхэр:

применэр:

52-16-79,

редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр: 52-49-44,

редактор гуадзэр-пшгъэдэкIыжъ зы-хьырэ секретары: 52-16-77.

E-mail:

adygvoice@mail.ru

Зыщаушыхьаты-
гъэр:

Урысые Федерацием хэутын IофхэмкIэ, телерадиоқбатын-хэмкIэ ыкIи зэлъы-IэсыкIэ амалхэмкIэ и Министерствэ и Темыр-Кавказ чIыплэ гъэIоры-шIапI, зэраушыхьа-тыгъэ номерыр ПИ №ТУ23-00916

Зыщыхауырэр

ОАО-у

«Полиграф-ЮГ», 385000, къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

ЗэкIэмкIи

пчыагъэр

4046

Индексхэр

52161

52162

Зак. 3261

Хэутыным узщыкIэтхэнэу щыт уахътэр Сыхьатыр 18.00 ЗыщыкIэтхэгъэхэ уахътэр Сыхьатыр 18.00

Редактор

шьхьалэр

Дэрбэ Тимур

Редактор шьхьалэм иапэрэ гуадзэр

МэщIэкъо

Сайд

Редактор шьхьалэм игуадзэр — пшгъэдэкIыжъ зыхьырэ секретарыр Хьурмэ Хьусен